

1 CORINTIOS

Pablo queétdih ã túyat tútat

¹⁻² Weém, Pablo, biíhdih daacát túttnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúíhwãdih wã wahna caá. Dios weemdíh ñíonit, Jesucristoíh túini doonádih ã naáwát túttni wã jumna caá. Pánihni jumna, yeebdíh búdí wã túyat túttna caá. Wã úud panihni Sóstenesbut yeebdíh jenah joinít, búdí ã túyat túttna caá. Yeéb jwí Maáh Jesucristodih jepahnit, Dioíhwã ñi jumna caá. Nihat baácđih moonbút biíc yoobó jwí maáhdih úúbhñit, biícđih jumñit pah Dioíhwã jwí jumna caá. Jwiit nihatđih Jesús jwí Maáh ã jumna caá.*

³ Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáaca naáh, biícđih ñi túi jumát pínah niijná.

Dios ded pah queétdih ã túi teo wáacat

⁴ Diosđih úúbhna, “Paá, queét Jesúíhwãdih búdí oinit, ma túi teo wáacatđih túina caá”, wãpí niijná caá.

⁵ Pánih teo wáacna, ã jéihyanachah, ñi túi jéih naóh yapana caá.

⁶ Páant ã túi teo wáacachah, wã naóhñiji Jesúíh doonádih ñi túi joyóp jĩ.

⁷ Búdí ã teo wáacachah, yeebdíh dedé jéihcat pínah ã wihcan caá. Pánihna, Jesús ã jwúub dei júúwát pínahđih wēi pãinit, ã wēpatjĩh ñi múic túi teo wáacna caá.

---

* **1:1-2** Hch 18.1

8 Yeebdíh páantjeh ã túi teo wáacipna caá, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Páant ñi cádahcah, Jesucristo ã jwúub dei jüúwáchah, yeebdíh yéejat peéh chājat ã wihcan niit.

9 Dios jwiitdih ã ñiwip jĩ, jwĩ Maáh Jesucristodih jwĩ túi pej jummat pínah niijná. Páant ã niijátji biíc yoobó ã chājbpina caá.

Ĩ míc jāihñatdih ã cádahat tútat

10-11 Dios páant yeebdíh ã teo wáacachah yuhna, Cloéwā wā pebhna junít, ñi míc jūihñat doonádih weemdíh ĩ naáwáp jĩ. Páant ñi chājachah, wā úudwā panihnitá, jwĩ Maáh Jesucristo ã wēpatjĩh nin pah yeebdíh wā wātna caá: ¡Ñi míc jāihñatdih caanjĩhjah ñi cádahaá! ¡Páant bóojeh! Yeebdíh túi biíc dih jummat caá náahap. Jesús ded pah ã jummatdih, ded pah ã bohéatdihbət biíc dih ñi túi jenah joyoó.

12 Páant niijnít, nin pah wā naóhna caá. Yeéb biíc dih ñi túi jumcan caá. Biquína, “Jwiit Pabloíhwā caá. Caán chah túi bohéni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiit Apoloíhwā jwĩ jumna caá. Caánboó chah túi naóhni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiit Pedroíhwā caá. Caánboó chah túi jéihni caá”, ñi niijná caá. Bitá “Jwiitjeh Cristo ã bohéatdih yoobóp dih jéihnit caá. Pánih jumna, jwiitjeh āihwā caá”, ñi niijná yah caá.*

13 Obohjeéhtih, Jesucristo páant ñi jummat pínahdih át bohécap jĩ. Weém, Pablo, yeebdíh wən wāhni nihcan caá. Wā wēpatjĩh nihcan jĩ yeebdíh ĩ daabánap jĩ. Jesús ã wēpatjĩh ĩ daabánap jĩ, āihwā ñi jummat jútat pínah niijná.

---

* 1:12 Hch 18.24

14-15 Crispo wūt jumni,* Gayo wūt jumni,* queét chénewādhjeh wā daabánap jī. Bitadih wā daabácap jī. Yeebdíh wā daabánachah nihna, “Pabloboó ā wēpatjīh weemdíh ā daabánap jī”, ñita niij tágaá. Pánihna, “Queétdih wā daabácatjidih táina caá”, Diosdih wā niijná caá.

16 ¡Cáaj! Estéfanawādhjeh wā quíib b̄ud̄up be. Queétdihbut wā daabánap jī. Obohjeéhtih, “Bitadih wā daabácap jī”, wā niij jenah joiná caá.*

17 Căacwādhjeh daabáni pínah Jesús weemdíh wahcan, áih táini doonádih naáwát túutna, ā wahap jī. Jwiit căacwā jwī jenah joyátjīhjih ā naáwát túutcap jī. Páant wā naáwáchah nihna, joinítboó “Caán táí naóhni caá”, niijnít, weemdíhjih ĩta wēi jenah joi tága. Jesúsdiĥ ĩta jenah joicán taga. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh yoobópdih áih doonádih weemdíh ā naáwát túutup jī, Jesús cruzboó ā w̄un w̄hatjidih ĩ táí jenah joyát pínah niijná.

Cristo Dios ā jéihyat, ā wēpatdih j̄utni caá

18 Jwiit Jesús cruzboó ā w̄un w̄hatji doonádih joinít, caandíh jwī jepahachah, Dios ā wēpatjīh jwiitdih ā táí ubna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdiĥ jepahcannit iiguípna bejnit pínah, cruzboó Jesús ā w̄un w̄hatji doonádih joinít, nin pah ĩ niij jenah joiná ȳh caá: “Dedé pínah nihcan jīí. Páantjeh át w̄njehep w̄ut jī”, ĩ niij jenah joiná caá.*

19 Páant ĩ niiját biíc yoobó Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Dios nin pah ā niijná caá: ‘Căacwā ĩ bohéatdihjih táí jéihna ȳhna, weemdíh ĩ jenah joicát jīb

* 1:14-15 Hch 18.8 * 1:14-15 Hch 19.29; Ro 16.23 * 1:16 1Co 16.15 * 1:18 Ro 1.16

ĩ bũũdbípna caá', ã niijná caá", ãt niij daacáp tajĩ.
(Is 29.14)

20 Diosdih jéihcannit ĩ jenah joyátjĩhjih bádí ĩ jéihyechah yũhna, Dios ĩ jéihyatdih "Dedé pínah nihcan caá", ã niij jenah joiná caá. Pánihna, jwiit cãacwã jwĩ jenah joyátjihjih bohénit, ĩ tũí jéihna yũhna, jeáboó ĩ bejcan niit. Moisés ã wũtatjidih bohénit, tũí naóhnitbut jéihna yũhna, Dios pebhna ĩ bejcan niit.*

21 Dios nihatdih jéihni jamna, nin pah ãt niij jenah joyóp wũt jĩ: "Cãacwã ĩ jenah joyátjihjih jéihnitdih wã tũí ũbcan niit. Obohjeéhtih, wã wũũh ã wũn wũhatdih jenah joinítjihjih wã tũí ũbbipna caá", ãt niijíp wũt jĩ. Jesúh doonádih jwĩ bohénachah, jepahcannitboó "Oboh ĩ naáwátjeh caá", niij jenah joinít, bũũdnít ĩ jambipna caá.

22 Jwiit judíowã nin pah jwĩpĩ niij jenah joiná yũh caá: "Dios ã wẽpatdih ã júutcah, caandih jwĩ jepahcan niit", jwĩ niijná caá. Yeéb judíowã nihcannit nin pah ñipĩ niij jenah joiná yũh caá: "Dios ded pah ã jamatdih jwĩ jenah joyátjihjih beh joicán, caandih jwĩ jepahcan niit", ñi niijná caá.

23 Obohjeéhtih, jwiitboó nin pah jwĩpĩ niij naóh bohéna caá: "Jesucristo cruzboó jwiitdih ãt wũn wũhũp tajĩ", jwĩ niijná caá. Páant jwĩ niij bohéatdih joinít, jepahcannit judíowã nin pah ĩ niij jenah joiná yũh caá: "Obohjeéhtih, Dios ã wãhni jwiitdih tũí ũbni pínah wũncanjeh, jwĩ maáh ã jambipna caá. Pánihna, Jesús wũnah bejna, caánboó jwĩ pãini nihcan caá", ĩ niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, Jesúh doonádih ĩ yap yohna caá. Judíowã

* 1:20 Job 12.17; Is 19.12; 33.18; 44.25

nihcannitboó nin pah ï níj jenah joiná yuh caá: “Ï yee naáwátjeh caá”, níj jenah joinít, queébtut Jesúih doonádih ï yap yohna caá.

²⁴ Obohjeéhtih, biquína jwiít judíowādh, yeéb judíowā nihcannitdihbut Dios ã ñíwichah, Jesúih doonádih táí joí jepahnit, nin pah jwí níj jéihna caá: “Dios chah wēpni, nihat jéihni jumna, cāacwādh táí ubat túut niijná, Jesúsdiñh ãt wun wūhat túutup tají”, jwí niijná caá.

²⁵ Páant ã ñíwichah, áihwā jumna, nin pah jwí níj jéihna caá: “Jwiít cāacwā jwí jenah joyát chah Dios ãt jenah joi tága. Jwiít cāacwā jwí wēpat chah Dios ã wēpna caá”, jwí niijná caá.

²⁶ Páant wā naáwátdih jenah joinít, Dios yeebdíh ã ñíwichah, ded pah ñi jummatdihbut ñi táí jenah joyoó. Wā úudwā panihnitá, bita yeebdíh ennit, “Queét bohécannit, dinero wiñcannit jumna, oboh jumnit caá”, ït níj jenah joyóp tají.

²⁷ Obohjeéhtih, “Jéihcannitjeh caá”, cāacwā ï niijnít dih Dios ãt ñíwip taga. Pánih ñíona, jéihnitboodíh “Búdí bohéna yuhna, wā jéihyat dedé pínah nihcan caá”, Dios queétdih ãt níj jéihyanap taga. Oboh jumnitdihbut ã ñíwichah ennit, “Wā wēpat dedé pínah nihcan caá”, maátadh ãt níj jéihyanap taga.

²⁸ Oboh jumnit, bita ï deohnit, bita ï enah boñnitdihbut Dios ãt ñíwip taga. Pánih ñíonit, “Jwiít cāacwā jwí jéihyat weemdíh ã jumñchah yuhna, dedé pínah nihcan caá”, jwiít dih ãt níj jéihyanap taga.

²⁹ Pánihna, Dios pebhboó juibínit, “Wā jéihyatjñh wā jūwáp be”, jwí níj jéihcan níit.

³⁰ Obohjeéhtih, Dios caá jwiít dih ãt teo wáacap

taga, Jesucristodih jepahnit, ãihwã jwĩ jummat pínah niijná. Pánih ãihwã jumna, Jesús ã jenah joyát pahjeh mantih Dios jwiítidihbut ã jenah joyát túutna caá. Á wun wãhatdih jwĩ táí jenah joyóchah, jwiít ãihwãdih “Caánboó túini caá. Wã peéh chãjcan niít”, Dios ã niíj enna caá.

³¹ Nin pah Dios naáwátidih naóh yapani át niíj daacáp tajĩ: “ ‘Weemdih dedé jedhdad wihcan caá’, niijnít ï jumca bojo naáh. Obohjeéhtih ‘Jwĩ Maáh Dios nihat jéihni, weemdih ã táí teo wáacap be’, niijnít ï jumca naáh”, át niíj daacáp tajĩ. *

2

Cristo ã wun wãhatji

¹⁻² Wã úudwã panihnítá, ñi pebhna jwíih jubína, ded pah wã jumatjidih ñi táí náhninaá. Ñi pebhboó wã bejat pínah jãtuh nin pah wã niíj jenah joyóp jĩ: “Jesucristo ded pah ã jumatjidih bohéna, jwiítidih ã wun wãhatjidih queétdih wã jéihyabipna caá”, wã niíj jenah joyóp jĩ. Páant niíj jenah joinít, Dios weemdih ã jéihyani doonádih túinijeh yeebdih wã naóh bohénap jĩ, “Pablo nihat jéihni caá”, ñi niíj jenah joicát pínah niijná.

³ Ñijeéh jumna, nin pah wã niíj jenah joyóp jĩ: “¿Yoobópdih niít wã bohénap? ¿Jesúsdih ï táí jepahmi naniít? ¿Jepahcan, íjnit, weemdih ï yoh bacami naniít?” niíj jenah joinít, búdí wã úumap jĩ.*

⁴ Jwiít cãacwã jwĩ jenah joyátjĩhjuh wã naóh bohécap jĩ. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã wēpatjĩh

* **1:31** Jer 9.23-24   * **2:3** Hch 18.9

yeebdíh táinijeh wã bohénachah joinít, Dios ded pah ã wēpatdíh ã júutuchah ennit, Jesúsdiñ ñi jepahap jĩ.

⁵ Pánihna, “Pablo ã táí jéihyatjĩhjih jwiítidih ã jepahat túutcap jĩ. Obohjeéhtih, Dios ã wēpatjĩh ã chãj júutuchah ennit, Jesúsdiñ jwĩ táí jenah joyóp jĩ”, ñi niiját pínah niijná, páant wã bohénap jĩ.

Táini Espíritu ded pah Dios ã jummatdih ã jéihyaat

⁶⁻⁷ Diosdiñ jéihcannit ï jenah joyát dedé pínah nihcah, Diosboodíh táí jenah joyát caá náahap. Diosdiñ táí jenah joinítidih nin pah wãpĩ niij naóh bohéna caá: “Dios niñat jéihni jumna, jwiítidih táí ubat túut niijná, Jesúsdiñ át wahjip taga. Pánih chãjna, jeáboó jwĩ jubínachah, chah táinidihbut jwiítidih ã chãjbipna caá”, wãpĩ niij naóh bohéna caá. Nin baácđih moón maáta ï jenah joyát chah Dios ã jenah joyát caá. Queétboó ï wunuchah, ï jenah joyátjidih bita ï náhnican niit. Obohjeéhtih, Diosboó nin baácđih ã chãjat pínah jãtíh, Jesúsdiñ ã wah deyaat pínahđih átát jenah joiijp taga. Jon jãtíh páant niij jenah joiná yuhna, jwiít cáacwãđih át jéihya jwuhcap taga.

⁸ Páant ã jenah joyátjidih nin baácđih moón ï maátaboó ït beh joicáp jĩ. ï beh joiná nihna, niñat jéihni, chah wēpni, jwĩ Maáh Jesucristodih ïta mao yohcan taga.

⁹ Dios páant ã niij jenah joyátjidih cáacwã ï beh joicáh yuhna, ã naáwátđih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Caandíh oinitđih ded pah Dios táini ã chãjat pínahđih jwiít cáacwãboó encan, joicán, jwĩ jenah joi jwuhcan caá. Ded pah jwĩ jenah

joyát chah ã táí jumbipna caá”, ãt niúj daacáp tajĩ.
(Is 64.4)

10 Páant ã jéihya jwuhcah yahna, ã jenah joyátjidih bũũ jwuhna Túini Espírituboó jwiítidih ã jéihyana caá. Caán Túini Espiritu nihat jéihni, Dios ã jenah joyátidih ã táí jéih beedána caá.

11 Jwiít cãacwã biíh ã jenah joyátidih jwĩ jéihcan caá. Caanjéh caá ã jéihyep. Pánihat pah, jwiít cãacwã Dios ã jenah joyátidih jwĩ jéihcan caá. Áih Túini Espiritujeh caá caandíh ã jéihyep.

12 Diosdih jéihcannit ã jenah joyát pah jenah joiná, Dios ã jenah joyátidih jwĩ beh joicán caá. Páant jwĩ beh joicáh, áih Túini Espiritudih jwiítidih Dios ã wũhup jĩ, ded pah oinit, ã táí chãjatjidih jwĩ jéihyat pínah niijná.

13 Páant ã jéihyanachah, ã wëpatjĩh jwiítbũt yeebdíh jwĩ jwũub bohéna caá. Diosdih jéihcannit ã jenah joyát pah jenah joinít, jwĩ bohécan caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã jéihyanachah, bitadidih jwĩpĩ bohéna caá.

14 Jesúsdi h jephacannit, Túini Espiritu wihcannit, caán ã bohéatidih náahcan, “Dedé pínah nihcan caá”, ã niúj jenah joiná yah caá. Pánihna, Túini Espiritu ã teo wáacchah, ã bohéatidih queét ã jéih beh joicán caá.

15 Túini Espiritu ã teo wáacachah, Dios ded pah ã bohéatidih jwiít Jesúihwã jwĩ jéih beh joiná caá. Pánih beh joiná, ã weñat pínahdih jwĩ jéih chãjna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi h jéihcannitboó páant jwĩ chãjachah ennit, Dios ã weñat pínahdih beh joicán, “¿Dépanih tigaá queétboó páant ã chãj?” ã niijná caá.

16 Páant ã jumat pah jon jãtih Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin pah ãt niúj daacáp tajĩ:

“Dios nihat jéihni ã jumachah, jwiít cãacwãboó ded pah ã jenah joyátdih jwĩ jéih beedácan caá. Pánih jéihcannit jumna, caánboodíh jwĩ jéih bohécan caá”, ãt niíj daacáp tajĩ.*

Obohjeéhtih Túini Espíritu ã teo wáacachah, jwiítboó Jesucristo ded pah ã jenah joyátdih jéihna, ã weñat pínahdih jwĩ jéih chãjna caá.

3

Pablo, Apolosjñh Diosdih oboh teo wãhñitjeh ï jummat

¹ Yeéb wã úudwã panihnitá, Jesucristodih jepahna yuhna, páantjeh jáap jéihnit pah ñi jumna caá.

² Yeebdíh maatápdih wã bohénachah yuhna, wébit páantjeh nom jwuhñit dée pah ñi jumna caá. Páant ñi jumachah, ñi túi beh joyát pínah niijná, buocannidihjeh yeebdíh wã naóhna caá. Pánihna, nom jwuhñitdih jeémátdih jwĩ wãhcat pah, buoni bohéátdih yeebdíh wã jéih naóh jwuhcan caá. ¿Dépanihna, páant ñi jum?*

³ ¿Dépanihna Túini Espíritu wihcannit pah Dios ã weñat pínahdih ñi chãjcan? Túini Espíritu wihcannit pah jumna, tãbit míic jãihnit, míic íjanitbut ñi jumna caá. Jesucristodih jepahcannit biíc yoobó ñi chãjna caá.

⁴ Yeéb biquína “Weém Pabloíh caá”, niijnít, bita “Weém Apoloíh caá”, niijnít, tãbit ñi míic íjana caá. Pánih míic íjana, Diosdih jéihcannit dée pah ñi jumna caá.*

* **2:16** Is 40.13; Ro 11.34   * **3:2** He 5.12-13   * **3:4** 1Co 1.12

⁵ Biquína “Pablo caá chah jéihni”, niij jenah joí, bitabut “Apolos caá chah jéihni”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joicá bojoó. Jwiít bohénit nihát biíc yoobó Diosdih teo wāhñitjeh jwī jumna caá. Ded pah ā wutuchah, caandíh jepahñitjeh, yeebdíh jwī bohénap jī. Páant ā wutuchah, jwī bohénachah joinít, Jesucristodihjeh yeéb ñi jepahap jī.

⁶ Nin pah ā jumna caá: Pácahidih momni dée, weém jīi yeebdíh Jesúih doonádih wā jwíih naáwáp jī.* Páant ā momat táttimah, pácahi en daoní dée, Apolos yeebdíh ā jwúub bohénap be, chah ñi jéihyat pínah niijná.* Obohjeéhtih, momnidih Diosjeh chíihanit, ā behana caá. Pánihat pah Diosjeh túut nūmát túutnit, yeebdíh ā jéihyana caá.

⁷ Momni, en daoníbut oboh jumñitjeh caá. Diosjeh ā chíihana caá. Pánihna, weém wā túi naáwáchah yuhna, Apolosbut ā túi bohénachah yuhna, Dios yeebdíh ā jéihyacah, ñita beh joicán tagaá. Páant ñi beh joicán, caandíh ñita jepahcan tagaá.

⁸ Pácahidih momni, en daoníbut, Dios ā enechah, biíc yoobó ī jumna caá. Dios ā wēpatjīh biíc ā túi bohéatdih ennit, ā pebhboó ā juibínachah, Dios chah ā jíib chāj bipna caá. Obohjeéhtih biíhboó ā túi bohéatdih ennit, nūmp ā jíib chāj bipna caá.

⁹ Jwiít nihát Dios ā wutatdih jepahñit, yeebdíh jwī bohéna caá. Yeébboó Dioíh pácahi dée, áih múú dée ñi jumna caá.

¹⁰ Dios weemdíh ā túi teo wáacachah, weémboó yeebdíh wā jwíih bohénap jī. Múú chājna, túini jíhlo jwio náhdih ñíonit, ī dodhdat dée, weémboó

* **3:6** Hch 18.4-11   * **3:6** Hch 18.24-28

yeebdíh wã jwíih táí bohénap jĩ. Túttimah, m̄úú chãjnit dée bita yeebdíh ít jwúub bohénap taga. Túini m̄úú chãjnit dée, jwiít bohénitboodíh Dios ã wēpatjĩhjih táí bohéát caá náahap.

¹¹ Túini jagáp nahdih ĩ dodhdat dée, Jesucristo ã wun wūhatjidih wã jwíih bohénachah, ñi jepahap jĩ.

¹² Maatápdih jumni pínah m̄úúdíh chãjĩhna, túini máa nahnadih ñionit, táí chãjat caá náahap. Pánihat pah, yeéb Dioíh m̄úú dée ñi jumuchah, ñi jepah cádahcat pínah niijná, wã túttimah jũóhndih Túini Espíritu ã wēpatjĩh yoobópdih bohéát caá náahap.

¹³⁻¹⁴ Pánih chãjna, Jesús jwúub dei jũóhna, m̄úúdíh ĩ táí chãjat dée, ĩ táí bohéátji jíib, Dios ã táí chãjbipna caá.

¹⁵ Obohjeéhtih, m̄úúdíh ĩ táí chãjcat dée, ĩ táí bohécatji jíib, ã táí chãjcan niít. Queét táí bohécannitboó Dios pebhna ĩ juibínachah yuhna, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh ĩ bohécah, Dios queétdih ã táí chãjcan niít.

¹⁶ Pánihna, “Jwiít biíc dih Dioíh m̄úú dée jwĩ jumuchah, Túini Espíritu jwĩjeéh ã jumna caá”, ñi niíj táí jenah joyoó.*

¹⁷ Pánih jumna, ãihwãjeh jwĩ jumuchah, ded yeéb biíc dih ñi jumatdih ã yééjanachah, Dios caandíh búdí ã peéh chãjbipna caá.

¹⁸ Biquína nin pah ñi niíj jenah joiná caá: “Weém táí jéih beedáni caá. Dedé weemdíh judhcan caá”, ñi niíj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niíj jenah joinít, yeebjéh ñi míc yeena caá. Páant ñi niíj jenah joyátdih yeebdíh cádahat caá náahap. Pánih cádahnit, túut n̄umná, nin pah ñi jwúub niíj jenah

* **3:16** 1Co 6.19; 2Co 6.16

joyoó: “Weém bainí jéihnijeh jumna, yoobópdih jéihyat túut niijná, Dios ã teo wáacatdih búdí wã náahna caá”, ñi niúj jenah joyoó.

19 Diosboó caandíh jepahcannit ded pah ĩ jenah joyátdih ennit, “Dedé pínah nihcan caá”, ã niijná caá. Páant niijná, nin pah jon jãtíh ãt niúj daacát túutup tajĩ: “ ‘Jwiít chah jéihnít caá’, niúj jenah joinít dih wã yohbipna caá”, ãt niúj daacát túutup tajĩ.*

20 Davidjiboodíh biíc yoobó nin pah ãt niúj daacát túutup tajĩ: “Weemdíh jéihcannit ĩ jenah joyátdih ennit, ‘Dedé pínah nihcan caá’, ãt niúj daacát túutup tajĩ.*

21-22 Biquína yeéb nin pah ñi niúj jenah joiná yuh caá: “Pablo chah jéihni ã jumuchah, weém ãih jumna, weembát chah jéihni wã jumna caá”, ñi niúj jenah joiná caá. Bitabut Apolosdih, Pedrodihbut biíc yoobó ñi niúj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niúj jenah joyát yoobópdih nihcah, túut nuumát caá náahap. Yeéb jwíihwã nihcah, jwiít yeebdíh bohénitboó ñíihwã jwí jumna caá. Dios jwiít dih yeéb nihatdih ãt wũhup taga. Páant yeebdíh ã wũhuchah, jwiít nihat yeebdíh teo wáacnit jwí jumna caá. Yeebdíh teo wáacnitdih wũhñit, nin baácboó ñi jum jwuhuchah, páantjeh ã táí chãjbipna caá. Wũñnit, ã pehbóó ñi juibínachah, chah táini ã wũhñit caá. Bũũ láa Dios yeebdíh táí teo wáacna, túttimah bóo láabut, chah ã teo wáacipna caá. Pánihna, nihat táini ã wũhñi ñíih ã jumna caá.

23 Yeéb Cristoíhwã jumna, caánboó Dioíh ã

* 3:19 Job 5.13 * 3:20 Sal 94.11

ɟumuchah, yeebbát Dioíhwã ñi ɟumna caá.

4

Cristo ã naáwát túutnit ded pah ã ɟumat

¹ Jwiít yeebdíh bohénitdih “Queét Jesucristodih teo wāhnitjeh caá. Dios cāacwādih ã jéihya ɟwahca naáhdih Pablowādih át bohé jibat túutap taga”, niíj jengah joyát caá náahap.

² Det teo wāhnitdih ã maátadihjih tui jepahat caá náahap. Pánihat pah, jwiít Jesúsdihi teo wāhnit ɟumna, ɟwí Maáh ded pah ã bohéat túutuchah, jwiitdih yoobópdih bohéat caá náahap.

³ “Caán Pablo tui yoobópdih ã bohécan caá”, yeéb ñi niijíchah yuhna, weémboó wā jīgahcan caá. Bitabut biíc yoobó ã niijíchah yuhna, biíc yoobó wā jīgahcan niit. Weemjéhbət “Dios ã bohéat túutatjidih wā tui bohécan beé”, wā niij jengah joicán caá.

⁴ “Diosdih jepahnit, yoobópdih wā bohécan caá”, niíj jengah joicán yuhna, “Weém tui yoobópdihjih bohéni caá. Dedé yéejat jíib weemdíh ã wihcan caá”, wā jéih niijcán caá. ɟwí Maáh Jesucristojeh weemdíh ennit, “Meém ma tui bohénap be”, niijni pínah caá.*

⁵ ɟwí Maáh Jesús ã ɟwúub dei ɟúúwát pínah ɟátihi, yeébboó ded pah ɟwí bohéat, bita ã chājatdihbət ennit, “Caánboó ɟwí Maáh ã wutatdih ã tui chājcan caá”, niijcát caá náahap. Obohjeéhtih, ɟwúub dei ɟúóhniit, Jesúsboó ded pah ɟwí bohéatjidih ɟwiitdih ã naóhbiɟna caá. Jwiít cāacwāboó ded pah biíh ã chājatdih, ã jengah joyátidihbət ɟwí jéihcan caá.

---

* 4:4 1Jn 3.19-21

Jwiítjehbut jwĩ jenah joyátdih jwĩ jéih beedácan caá. Diosjeh caá ã jéihyep. Pánihna, Jesús jwúub jũóhñit, nihat jwĩ chãjatjidih, nihat jwĩ jenah joyátjidihbut ã naóhbipna caá. Caán láajeh caá “Meém ma túi chãjap jĩ”, jwiítidih ã niíj naóhbipna caá.

⁶ Wã úudwã panihnitá, pánih naóhna, ñi túi beh joyát pínah niíjná, ded pah jwiít Apolosjĩh jwĩ jummatdihjeh wã naáwáp be. Ded pah jwĩ jummatdih ennit, biíc yoobó yeebbút ñi jéih jummbipna caá. Dios ã daacát túattdih jepahna, “Yeebdíh bohéni ã jéihyat chah jwiítidih bohéni ã jéihna caá. Pánihna, meém ma jéihyat chah caá wã jéihyep”, ñi míic niijcá bojoó

⁷ “Caán bohéniboó chah jéihni ã jumuchah, caandíh caá jwĩ náahap”, ñi niijcá bojoó. Nihat ñi bíbohatdih Dios yeebdíh wãhñijeh caá. Jwĩ bohéátdih ñi joyóchah, Dios caá yeebdíh át beh joyánap taga. Ñi jenah joyátjĩhñeh ñi beh joicáp be. Pánihna, ï jéihyatjĩhñeh beh joinít dée, yeebdíh nin pah niijcát caá náahap: “Weemdíh bohéni túi jéihni ã jumuchah, weembút túi jéihni jumna, Jesúih doonádih weemjéh wã túi beh joyóp be”, niijcát caá náahap.

⁸ Yeéb nin pah ñi niíj jenah joiná caá. “Jwiítboó Dioíh doonádih túi jéih beedánit caá. Jwiítidih dedé jedhdad wihcan caá. Túini Espíritu nihat ã wãhni wēpat jwiítidih ã jumna caá. Pablowã ï wihcah yuhna, jwiítjeh maáta jwĩ jumna caá”, ñi niíj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh Jesús ã jwúub dei jũúwúchah, caán biícidih maáta yoobópdiñ ñi jumuchah, áta túi taga. Pánih jumna nihna, jwiítbut ñijeéh maáta jwĩta jum taga. Nihat yeejép yapat áta

péa taga. Obohjeéhtih, páant ã yap jwuhcan caá.

⁹ Weémboó nin pah wã niij jenah joiná caá: “Jwiít Dios ã naáwát túutnitdih oboh jumnit, peéh mawat pínahdih páinit pah bitaboó ï enna caá. Nihat cãacwã, nihat Dioih ángelwãbut ded pah jwiítidih ã yapat pínahdih jéihyat túut niijná, jwiítidih enna caá ï chãjap”, wã niij jenah joiná caá.

¹⁰ Pánih ennit, “Jesucristoih doonádih naóhna, queét dedé pínah nihcan caá”, jwiítidih ï niij enna caá. Obohjeéhtih, “Queét Jesúihwã jumna, dedé jéihcat pínah wihcan caá”, yeébbodih ï niij enna caá. “Queét wëp naóhnit nihcah, queétdih jwí jepahcan niít”, jwiítidih ï niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, “Queét ï táí wëp naáwáchah joinít, nihat cãacwã ï túut nuumbípna caá”, yeébbodih ï niij jenah joiná caá. Pánihna, dawá yeebdih wëi naóhnit, jwiítbodih ï iiná caá.

¹¹ Jwiít jwí bohé jibichah, nuugúp tabna, ãpí taca joótna caá. Jwiítidih táini yégueh wihcan, muubút wihcan caá. Jwí naáwáchah joinít, íjna, jwiítidih dawá láa bita ï mawap be. Jwí jib bohé jwíhipmant, buubut biíc yoobó ã yapna caá.

¹² Jwí náahatdih jíib chãjat túut niijná, búdí teonit, jwípí chuuná caá.* Cãacwã jwiítidih yeejép ï naáwáchah joinít, yeejép naóh jwúubacankeh, Dios queétdih ã teo wáacat pínahdih jwípí úubhna caá. Yeejép ï chãjachah yuhna, jwípí enah bojna caá.

¹³ Yeejép dooná ï naáwáchah joinít, “¿Biíc dih jwí jéih jumcan niít?” jwípí niij jwúubana caá. Nihat cãacwã ï yohni pah jwiítidih ípí enna caá. Jwí bohé jwíhipmant buubut biíc yoobó jwiítidih ï jenah joiná

* 4:12 Hch 18.3

caá.

¹⁴ Caandíh daácna, ñi tícat pínah nihcan, yeéb wã weh panihnitdih oina, ñi túut nuumát pínahdih náah yacnit, páant wã niíj daacáp be.

¹⁵ Nin wã naáwát pínahdih ñi jenah joyoó: Weém ñi íp panihni caá. Yeebdíh wã bohéat túttimah, dawá Jesúih doonádih bohénit í jumachah yuhna, weemjéh beé yeebdíh jwíh naóhni. Páant wã jwíh naáwáchah joinít, Jesucristodih ñi jepahap jĩ.

¹⁶ Ñi íp panihnijeh yeebdíh oinit, páant wã niíj naáwáp be. Í mána ded pah í jummatdih ennit, wébítbut biíc yoobó ípĩ chājna caá. Pánihna, ñi íp panihni ded pah wã jummatdih ennit, yeebbút biíc yoobó ñi chājaá.*

¹⁷ Páant ñi chājat pínahdih náah yacnit, Timoteodih ñi pebhna wã wahna caá. Jesúih doonádih wã naáwáchah joinít, caanbút ã jepahachah, wã wūh pah wã oini ã jumna caá. Nihat tútchinadih moón Jesúihwādih ded pah bohéna, biíc yoobó wāpĩ chājna caá. Ded pah wã chājachah enniji yeebdíhbut ã jwūb náhniabipna caá.

¹⁸ Obohjeéhtih, biquína yeéb nin pah ñi niíj jenah joiná caá: “Jwiít chah jéihnit caá. Dedé pínah Pablo jwiítidih ã jéih bohécan niít. Jwiítidih úmnit, ã jūóhbican nacaá”, ñi niíj jenah joiná yah caá.

¹⁹ Obohjeéhtih, jwĩ Maáh ã wahachah, waícanjeh ñi pebhna wã juibíipna caá. Juibínit, páant niíj naóhnitabeh ded pah í chājatdih wã enbipna caá. Jesúih doonádih í naáwáchah, ¿Bita í túut nuúm niít? ¿Oboh í niijátjeh caá?

---

* **4:16** 1Co 11.1; Fil 3.17

²⁰ Queét Dios ã wēpatjĩh yoobópdiĥ ĩ naáwáchah, queétdiĥ joinítboó jepahnit, ĩ túut nuumbípna caá. Obohjeéhtih, páantjeh ĩ naáwáchah, cãacwã ĩ jepahcatdiĥ wã jéihbipna caá. Jesúihwã jumna, ded pah naóhna, Dios ã wēpatjĩh ĩ chãjbipna caá. Oboh naóhna, ĩ chãjcan niít.

²¹ Pánihna, ñi pebhna juibínit, wã jãihñatdiĥ náahcan, ñi túut nuám páñaá. Páant ñi túut nuumúchah, ñi íp pah yeebdíh oinit, chaíhjuh wã naóhbipna caá.

5

Yeejép yoobát pohba chãjnidiĥ ĩ yohat pínah

¹ Bũũ yeebdíh bainí wã jwũũb naáwát túut caá. Ñi pebh chah yeejép chãjat doonádiĥ wã joyóp be. Ñi cãtíh tubit yéej chãjni ã íp áadijhuh át bíbohóp wut be. Jesúsdih jéihcannit páant yeejép ĩpĩ chãjcan caá. Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsdih jéihnit jumna yuhna, páant ã chãjatdiĥ ñi enah bojna caá.*

² “Jwĩ Maáhdih túi jepahnit, jwiítđiĥ dedé yéejat wihcan caá”, niúj jenah joiná yuhna, tíccan, jĩgahcan, caán yeejép chãjnidiĥ ñi túut nuumát túutcap be. Páant ñi túut nuumát túutcan, bũũ páantjeh ã yéej chãjat jíib, yeéb ñi míic wáac jũinít, caandíh ñi jwũũb waadát túutca bojó.

³ Weémboó ñijeéh wihcan yuhna, caán doonádiĥ joinít, búdí uúbhna wã chãjap be. Pánihna, ñijeéh wã jummat pahjuh, ded pah caandíh ã yéejat peéh chãjat pínahdiĥ Jesús weemdíh ã jéihyanap be.

---

* 5:1 Dt 22.30

⁴⁻⁵ Páant ã jéihyanachah, nin pah yeebdíh wã niíj naóhna caá: Caandíh ã yéejat peéh naáwát túut ni-ijná, yeéb ñi míic wáacá. Pánih míic wáacna, ñijeéh wã jumat pah, Jesús ã wēpatjīh nin pah caandíh ñi niijí: “Jwī jwúub míic wáacachah, ma waadcá bojoó. Nemépwã ī maáh ded pah meemdíh yeejép ã chājīhna, ã chāja naáh, ma jwúub túut nuumát pínah niijná. Pánih túut nuumnít, Jesús ã jwúub dei jūwúchah, ājeéh ma bejat pínahdih meemdíh jwī náah yacna caá”, caandíh ñi niijí.

⁶ Pánih yéej chājni ñijeéh ã míic wáacachah, yeébboó “Jwiít Jesúíhwã jwī táí jumna caá”, ñi niíj jenah joyóchah yuhna, ã táican caá. Nin pah jwīpī niíj naáwát dih ñi táí jéihna caá: “Búdí pan pínahdih ã paáát pínah bainíbitjeh jwī widichah yuhna, nihat āpī paa bájna caá”, jwī niijná caá. Pánihat pah, bíicjeh ã yéejatdih cádahíhcan, nihat Dioíhwã bíicdih míic wáacna, queétdihbut ã yéejabipna caá.*

⁷ Jwiít judíowã Pascuadih jeémát pínah chājnit, nihat paáát pínahdih jwīih muumánt yohnit, paacánni pandihjeh jwīpī chājna caá. Diosdih jwīpī mao wāhni oveja wūúh pah, Dios ã enechah, yéejat wihcannit jwī jumat pínah niijná, Jesucristo jwiít dih át wun wāhup tajī. Pánihna, paáát pínahdih jwī yohat pah yeebdíhbut nihat ñi yéejatdih, ñi cātíh jumni yéejat cádahíhcannidihbut yohat caá náahap. Pánih yohna, paacánni pan dée, Dios ã enechah, yéejat wihcannit ñi jumbipna caá.*

⁸ Pánihna, táí wēinit, bíicdih jumat túut niijná, nihat yeejép chājatdih, yeejép jenah joyát dihbut cádahnit, yoobópdih jenah joinít, jwiít dih táí chājat

* 5:6 Gá 5.9 * 5:7 Ex 12.5

caá náahap.*

⁹ Wā jwíih daác wahní náodih wā niijátji pah mǎntih, bǔw wā jwǔub niij daácna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná. “Í áa nihcannitjĩh yeejép chǎjnit biícđih ñi jumca bojoó”, wā niij daacáp jĩ.

¹⁰ Páant niij daácna, “Jesúsđih jéihcannit yeejép chǎjnit”, niijná wā chǎjcan be. “Jesúsđih jéihcannit bií déedih en ñinahnitđih, nǔmñitđih, pǎpnidih ǔbhñitđihbut”, niijná wā chǎjcan be. Pánih chǎjnit nihát pebhboó ĩ jumna caá. ĩjeéh jumíhcan, dedboó ñi jweyát pínah áta wihcan taga.

¹¹ Obohjeéhtih, nin pah niijná wā chǎjap be: “Weém Jesúih caá’, niijná yǔhna, nin pah chǎjnit biícđih ñi jumca bojoó: ĩ áa nihcannitjĩh yeejép chǎjnit, en ñinahnit, pǎpnidih ǔbhñit, bitadih yee naóh yacnit, máihñit, nǔmñit ĩ jumǔchah, queét biícđih ñi jumca bojoó”, niijná wā chǎjap be. Pánih chǎjnitđih numah jeémpcat caá yeebdíh náahap. Queétbut yeebdíh ĩ numah jeémíhichah, ñi jepahca bojoó.

¹²⁻¹³ Weém Jesúsđih jéihcannitđih ĩ yéejat peéh wā chǎjcan niit. Diosboó queétđih ã peéh chǎjbipna caá. Obohjeéhtih jwĩjeéh wáac jumnit Jesúihwã ĩ yéej chǎjachah, jwiitboó queétđih peéh chǎjat caá náahap, ĩ túi túut nǔmát pínah niijná. Pánihna, ñijeéh jumni tǔbit yeejép chǎjnidih ñi yohoó. Caandíh ñijeéh biícđih ñi jummat túutca bojoó.*

6

Jesúihwãjeh míic ámohat

* 5:8 Ex 13.7; Dt 16.3 * 5:12-13 Dt 13.5; 17.7

1 Bũ biíh yeejép yapat doonádih joinít, bainí wã naóhbiḡna caá. Yeéb Jesúsdih jéihnit jamna yuhna, chénewã míc jũihnit, ¿Dépanihna, ã yoobáát pínah niijná, Jesúsdih jéihcanni maáh pebhboó ñi bej? Jesúsdih jéihni pebhna ñi bejechah, yeebdíh ã túi yoobáát pínah niijná, Dios caánboodíh ãta teo wáac taga.

2-3 Nindih ñi túi náhninaá: Jwĩ Maáh Jesús ã jwũub dei jũwúchah, yéejnitdih caán biícđih jwiít ãihwãboó jwĩ wũtibna caá. Ángelwãdihbut jwĩ wũtibna caá. Nin baácboó jwĩ jam jwũhuchah, ¿Dépanihna, bainí míc jũihñat ã jamũchah yuhna, yeéb Jesúíhwãjeh ñi jéih yoobácan?

4 Queét maátadih wēi encan yuhna, ¿Dépanihna, nihat yeéb Jesúíhwã míc jũihnit, ï yoobáát pínah niijná, queétdihjeh naáwádih ñipĩ bej?

5 Ñi túicat pínah niijná, nindih wã naóhna caá: “Jwiít túi jéihnit caá”, niij jenah joiná yuhna, míc jũihnitdih naóh yoobáni pínah ñijeéh ã wihcat pah ñi jamna caá.

6 Jesúíhwã mícjeh míc jũihnit, Jesúsdih jéihcannit maáta pebhna naáwádih bejna, Jesúsdih jepahcannitbut ï joyóchah, ñipĩ naóh yacna caá. ¿Pánih chãjna, ñi túiccan niít?

7 Yeéb Jesúíhwã mícjeh míc jũihnit, yeebdíh yoobáni pínah maátadih ñi bid bejechah, ã túican caá. Caanná bejcanjeh, yeebjéh ñi yoobánachah, ãta túi tagaá. Obohjeéhtih, jéih míc ámohcan, “Ã jamũ naáh”, ñi niijíchah, chah ãta túi tagaá. Bitã ï jéih chãj nũmũchah, yeebjéh ñi jéih yoobácah, “Ã jamũ naáh”, yeebdíh niiját caá náahap.

8 Obohjeéhtih, páant niijcánjeh, yeébboó chah

yeejép ñipĩ chãjna caá. Bitã ã yeejép chãjatdih, ã jéih chãj nũmátidih, biíc yoobó yeéb ñipĩ chãjna caá. Yeéb Jesúihwã míic jumna yuhna, páant ñipĩ chãjna caá.

⁹⁻¹⁰ Nindih ñi tái náhninaá: Det yeejép chãjnit Dios pebhboó ã bejcan niít. Yeebjéh míic yeecanjeh, yoobópdihi ñi jenah joyoó. Nin pah chãjnit, Dios pebhboó ã bejcan niít: íi náah chãjnit, pãpnidih uúbhnit, ã áa nihcannitjĩh yéej chãjnit, neoná míicjeh chãjnit, yaádh míicjeh chãjnit, nũmnít, bií déedih en ñinahnit, máihnit, bitadihi yeejép doonádihi táoh naóhnit, jéih chãj nũmnítbut Dios pebhboó ã bejcan niít.

¹¹ Páant ã chãjat pah biquína yeébboó ñi jumap jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristodih ñi jepahachah, ã wun wáhnit, ñi yéejatdih át yohop taga. Pánihna, bũũ, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dioíhwã ñi jumachah, yeebdih yéejat jíib ã wihcan caá.

Jwĩih bácahjĩh yéej chãjcat caá náahap

¹² Bũũ biíh yeejép yapatdih bainí wã naóhbiipna caá. Biquína yeéb “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chãjca bojoó’, niiját weemdih ã wihcan caá”, ñi niíj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwĩ yéej chãjachah, ã túican caá. Biíh jwĩ chãjachah, túini jumna yuhna, jwĩih bácahdih, jwĩ jenah joyátdih yéejana, jwiítidih ã teo wáaccan caá. Biquí láana, páant chãjatdih cádahíhna yuhna, jwĩ jéih cádahcan caá. Páant chãjcat caá jwiítidih náahap.*

¹³ “Jwĩih wudah jeémp yacat pínah caá”, niijnít, nũgúp tubachah, jwĩpĩ jeémpna caá. Páant jwĩ chãjachah, ã túina caá. Nin baácboó jum jwuhna,

---

* 6:12 1Co 10.23

bid jeémpna, jwĩ tui jumna caá. Obohjeéhtih, Dios pehbboó jwĩ jumuchah, bid jeémát ã wihcan niít. Biquína “Jwĩih bácah yaáhdih metat pínah caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcán caá. Dios jwĩih bácahdih chãjna, caandih jwĩ teo wũhat pínah niijná, át chãjap tajĩ. Caanjéh caá jwĩ Maáh.

14 Dios Jesucristodih boo pud jũúwát túutnit, jwiítidihbut biíc yoobó ã wēpatjĩh ã boo pud jũúwát túutbipna caá.

15-16 Nindihbut ñi tui náhninaá: Jwiít Jesúihwã jumna, caán biíc dih biíc bácah dée jwĩ jumna caá. Génesisboó Dios nin pah át niij daacát túutap tajĩ: “Newé yadjĩh biíc bácah dée ñi jumnipna caá”, át niij daacát túutap tajĩ.* Caandih jéihnit, nin pahbut yeebdih tui náhniat caá náahap: Ded newé yadjeéh ã jumuchah, queét biíc bácah dée ñi jumna caá. Pánihna, deoh nah jumnih wilijeéh ñi jumuchah, mijeéh biíc bácah dée ñi jumna caá. Mi jenah joyát pahjeh, yeebbút ñi jenah joibípna caá. ¿Dépanihna yeéb Jesúihwã, ãjeéh biíc bácah dée jumna yuhna, yeejép wilijeéh biíc bácah dée ñi jumih? Páant chãjat yeejép caá.

17 Obohjeéhtih yeébboó Jesúihwã jumnit, ãjeéh biíc bácah dée jumna, Túini Espíritu ñiíh caolihboó ã jumuchah, caán ã jenah joyát pahjeh yeebbút ñi jenah joiná caá.

18 Yeebdih ñi áa nihcannitjĩh yeejép chãjcat caá náahap. Pánih yéej chãjnit nihna, chah jwĩih bácahdih, jwĩ jenah joyátidihbut jwĩ yéejana caá. Páant jwĩ chãjat túttimah, jwiítidih túut nuumát chah

---

* **6:15-16** Gn 2.24

ã buona caá. Dedé biíh jwĩ yéej chãjachah yuhna, túnt nũmát nũmp ã buona caá.

19-20 Nindih ñi táí náhninaá: Jwĩih caolihboó ã jummat pínah niijná, Dios jwiít dih Túini Espíritudih át wahap jĩ. Páant ã wahachah, jwiítboó ãih mũũ pánihni caá jwĩ jummp.* Dios Jesucristodih wah deyanit, jwiít dih ã wãn wũhat pínah niijná, jwiít dih ã jíib chãjap jĩ, ãihwã jwĩ jummat pínah niijná. Pánih ãihwã jumna, caán jwĩ maáh ã jumuchah, jwĩ weñat pínahdih jenah joicánjeh, ã weñat pínahdihjeh chãjat caá náahap.

7

Téihya chéwat

¹ Bũũ weemdíh ñi uúbh joí daacátjidih wã jepah-bipna caá. Nin pah ñit niúj uúbh joyóp tají: “¿Jwiít Jesús dih jéihnit jwĩ áa jumuchah, ã túimi niít?” ñit niúj daacáp tají. Páant ñi niúj daacátjidih ennit, nin pah wã jepahna caá: Yeéb áa wihcannit ñi jumuchah, ã túina caá.

² Obohjeéhtih, páant ñi jumuchah, í náah chãjat ã tobohna caá. Pánihna, yeebdíh áa jummat caá náahap.

³⁻⁴ Páant ñi áa jumuchah, yaádíh bácah miíh pínahjeh nihcan caá. Mijeéh bóoíh pínah caá. Pánihna, mi áa mijeéh ã jumíhichah, caánt dih jepahat caá náahap. Biíc yoobó newéíh bácah ãih pínahjeh nihcan caá. ãjeéh bóliíh pínah caá. Pánihna, yad ãjeéh mi jumíhichah, caandíhbut jepahat caá náahap. Pánih chãjna, bitadih ñi bidcan niít.

* 6:19-20 1Co 3.16; 2Co 6.16

5 “Diosdih táí wúbát túut niijná, biícdih jwĩ jum jwuhca boj jĩh”, ñi míc niijíchah, ã táina caá. Obohjeéhtih, wúbh péanit, táí biícdih ñi jwúb jumwá. Túbít maatápdih cádahna, Satanásboó bitadih ã yéej chājat túutachah, jéih yap yohcanjeh, ñi yéej chājbipna caá.

6 Obohjeéhtih, “Ñi téihya chéweé”, niijnít, wā wutcan caá. Áa jumna, áa wihcatbut, biíc yoobó ã táina caá. Ñi í náah chājcat pínah niijná, páant wā niij naóhna caá.

7 Obohjeéhtih, “Weem páh queét nihat áa wihcannit í jumuchah, áta táí tagaá”, wā niij jenah joiná caá. Biquínadih áa jumat wēpatdih Dios ã wūhna caá. Obohjeéhtih, bitadih áa wihcan yuhna, táí jumat wēpatdihbut ã wūhna caá.

8 Bwū, áa wihcannitdih, éemp wūnnitdihbut bainí wā naóhbipna caá. Yeébbó áa wihcannit ñi jumuchah, ã túibipna caá.

9 Obohjeéhtih, yaddih, newédih búdí bidnit, í náah chājcat túut niijná, ñi áa pínahdih ñi wūwá.

10-11 Bwū, yeéb Jesúíhwā áa jumnitboodíh bainí wā naóhbipna caá. Nin wā jenah joyátjeh nihcan caá. Dios ã wutat caá. Yaádh í áadih í cádahca bojo naáh. Neonábut í weha mána yaáhdih í yohca bojo naáh. Obohjeéhtih, míc cádahnitji, biíhdih í áa jumca bojo naáh. Pánih míc cádahnitji queét chénat pahjeh jwúb míc ámohna, biícdih jwúb jumnit, chah ã túibipna caá.*

12 Bwū, yeéb bitadih jwuh bainí wā naóhbipna caá. Biquína yeéb neoná Jesúsdiñ ñi jepahachah

* 7:10-11 Mt 5.32; 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

yuhna, ñi weha mána yaádhboó ï jepahcap jĩ. Yeéb Jesúíhwã ñi jumuchah yuhna, ñijeéh ï jumíhichah, ñi yohca bojoó.

¹³ Biquína yeéb yaádhbut Jesúsdiñ ñi jepahachah yuhna, ñi weha mánaboó ï jepahcap jĩ. Páant ñi jumuchah yuhna, ñijeéh ï jumíhichah, ñi cádahca bojoó.

¹⁴ Yeéb biíc bácah dée ñi jumuchah, biíc Jesúíh jumna, biíh Jesúíh nihcah yuhna, Dios yeebdíh ennit, “Queét wíihwã caá”, ã niijná caá. Pánihna, Jesúsdiñ jepahcannit neoná ï weha mána yaádh Jesúsdiñ ï jepahachah, queét neonadíhbut Dios ã táí chãjbipna caá. Biíc yoobó Jesúsdiñ jepahcannit yaádh ï weha mána Jesúsdiñ ï jepahachah, Dios queét yaádhbut ã táí chãjbipna caá. Páant ñi jumuchah, ñi wehdih ennit, “Queétbut wíihwã caá”, Dios ã niijná caá.

¹⁵ Obohjeéhtih biquína Jesúsdiñ jepahcannitboó ï weha mána yaádhdiñ, ï weha mánadihbut ïpĩ cádahíhna caá. Pánih cádahíhna, míic maocat táut niijná, ï beje naáh.

¹⁶ Obohjeéhtih, táí biícdiñ ñi jumuchah, chah ã táina caá. Yeéb Jesúsdiñ jéihnitboó ñi weha mána Jesúsdiñ ï jepahat pínah, Dios queétdiñ ã táí ubat pínah niijná, ñi jéih teo wáacmi nacaá. “Ï jepahbipna caá. Ï jepahcan níit”, jwĩ níj jéihcan caá.

¹⁷ Nin pah niñat Jesúíhwãdiñ wãpĩ naóhna caá: Jesucristodiñ jepahnit, ded pah ñi jumatiñdiñ biíc yoobó ñi jumúú. Páant ñi jumatiñ pínahdiñ jwĩ Maáh jéihnit, yeebdíh át jwejep taga.

¹⁸ Det Jesúsdiñ jepahnit bóodnitji jumna, ï náhni dahwaca bojo naáh. Obohjeéhtih, bóodcannit

jumna, ì bóodat túutca bojo naáh.

19 Bóodnitdih, bóodcannitdihbat Dios biíc yoobó ã enna caá. Æ wútatdih jwiítidih jepahat caá náahap. Pánih jepahnitdihjeh ã wēi enna caá.

20 Dios yeebdíh áih pínahdih ã ñío láa ded pah ñi jumati pah ñi túut nūmca bojó.

21 Teo wāhñit ñi jumachah, ã túina caá. Páant ñi jumati ñi náhni dahwaca bojó. Obohjeéhtih, ñi maáta yeebdíh watíhna, ì wata naáh. Æ túimi nacaá.

22 Dios ã táí ubachah, bitadih teo wāhñitboó jwí maáih jumna, watnit dée pah ì jumna caá. Bitadih teo wāhcannitboó Jesucristodih teo wāhñit caá.

23 Jesúihwā ñi jumati pínah niijná, yeéb ñi yéejat jíb át wun wāhup tají. Pánih áihwā jumna, ã weñat pínahdihjeh yeebdíh chājat caá náahap. Yeebdíh bita Jesúsdi ì cádahat túutachah, queédih ñi joyáh bojó.

24 Pánihna, wā úudwā panihnitá, Jesúsdi jwíih jepahnit, yeéb nihat ded pah ñi jumati biíc yoobó ñi jumú. Páant ñi jumachah, Dios yeebdíh wēi ennit, ã teo wáacipna caá.

25 Bū, áa wihcannitdih ñi úbh joyátdih wā jepahbipna caá. Ded pah queét ì chājat pínahdih Dios ã wútcana caá. Obohjeéhtih, weém wā jenah joyátdihjeh wā naóhbipna caá. Dios weemdíh ã jīgah en teo wáacachah, wā jenah joyátdih ñi táí joyóchah, ã túimi nacaá.

26 Nin pah wā jenah joiná caá: Bū yeó jáapna Jesúihwā tubit yeejép ì yapna caá. Ñi áa jumachah, chah ã buobipna caá. Pánihna, áa wihcannit jumna, áa wihcanjeh jumati caá náahap.

27 Obohjeéhtih, áa jumnitboó ñi áadih yohcat caá náahap. Áa wihcannitboó ñi áa pínahdih bidcat caá náahap.

28 Páant wã niijíchah yuhna, ñi áa pínahdih bid jwinít, téihya chéonit, ã túina caá. Obohjeéhtih, nin yeó jáapnadih áa jumnitboodíh chah ã bʘobipna caá. Ñi áa wihcah, nump yeebdíh ã bʘobipna caá.

29 Páant niijnít, wã úudwã panihnitá, nin pah wã naóhna caá: Jesús ã jwúb dei júwát pínah bahnijeh ã judhna caá. Pánihna, ded pah ã weñat pínahdih búdí jenah joyát caá náahap. Ñi weha mána yaádh í weñat pínahdih ñi jenah joyát chah, Jesús ã weñat pínahdih jenah joyát caá náahap.

30 Jwí jǵgahat, jwí weñat, dedé pínah nihcan caá. Bií déedih jíib chājna yuhna, bíbohcanit pah ñi jumú.

31 Pánihna, Jesús ã wʘtatdih túi chājat túut niijná, nin baácboó jumnidih búdí wēi jenah joicát caá náahap. Ded pah Jesús ã wʘtatboodíh jwiútdih túi jenah joyát caá náahap.

32 Bií déedih jenah joicánjeh, Dios ã weñat pínahdih ñi túi jenah joyátdih yeebdíh búdí wã náah yacna caá. Áa wihcanniboó jwí Maáh ã weñat pínahdihjed ded pah ã chājat pínahdih ã túi jenah joiná caá.

33 Obohjeéhtih, áa jumniboó ájeéh bóli mi túi weñat pínah niijná, bií déedihjed apí jenah joiná caá.

34 Pánihna, Dioíh pínahdih ã jenah joicán caá. Yaáhdhíhbut bíic yoobó ã jumna caá. Caánt mi áa wihcan, jwí Maáh ã weñat pínahdihjed ded pah mi chājat pínahdih mi túi jenah joiná caá. Dioíh wili mi

jumna caá. Obohjeéhtih, áa jumna, newé ã weñat pínahdihjeh mi jenah joiná caá.

35 Pánih naóhna, túi wëinit ñi jumat pínahdih yeebdíh wã náah yacna caá. Diosdihjeh túi oinit, ã weñat pínahdih jenah joinít, bíí déedih jenah joicánjeh, ñi túi jumat pínahdih caá wã náah yacap.

36 Buu, bíih naáwát yeéb japatadih jwuh wã naóhbpina caá. Ñi náahnit yaádh ï behechah enna, “Caántdih ubnit, jwiít chénat pah jwí túi jumbipna caá”, níj jenah joinít, ñi ubuá. Páant ñi ubuchah, yéejat nihcan níit.

37 Obohjeéhtih, bíihboó “Áa wihcanni wã jumuchah, chah ã túibipna caá”, ã níj jenah joí dée caá. Páant caanjéh níj jenah joiná, bita caandíh ï wutcah, ã jenah joyát pah chãjna, caanbút ã túi chãjna caá.

38 Pánihna, ded ã áa pínahdih ubnit, ã túi chãjna caá. Obohjeéhtih, ded caántdih ubcan, chah ã túi chãjna caá.

39 Dedh áa jumnih, mi áa ã wuncah, caandíh cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, mijeéh bóo ã wunuchah, chéwat déedih ã watachah, ded bíih áa wihcannidih náahna, mi jwúub áa jumuchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, Jesúhdihjeh mi níwi naáh.

40 Weémboó nin pah wã níj jenah joiná caá: “Mi jwúub áa jumcan, chah mi wëibipna caá. Túini Espíritu caá weemdíh páant ã níj jenah joyát túutap be”, wã níj jenah joiná caá.

8

Pãpnidih ï wãhni déep

1 Bũũ, biíh ñi wábh joí daacátjidih wã jepahbipna caá. Nin pah ñit niíj wábh joyóp tajĩ: “¿Pãpnidih ï wãhni déepdih jwiít Jesúíhwã jwĩ jeéméchah, ã túimi niít? ‘Ï pãpni cãacwã ï chãjnijeh caá. Dedé wēpat wihcan caá’, jwĩ niíj jéihna caá”, ñit niíj daacáp tajĩ. Páant niijnít, “Jwiít chah jéihnit caá”, niíj jenah joinít pah ñit daacáp tajĩ. Páant ñi niíj jenah joyát bitadih teo wáacat pínah nihcan caá. Bitadih oinit, queétdih túinijeh naáwát caá náahap.

2 Ded “Weémboó nihatdih túi jéih beedáni caá”, niíj jenah joiná yuhna, yoobópdih ã jéihcan caá.

3 Obohjeéhtih, ded Diosboodíh jéihni, caandíh oina, bitadih ã teo wáacabipna caá. Páant ã oyochah, Dios caandíhbut jéihnit, “Caán wíih caá. Wã oini caá”, ã niijná caá.

4 “¿Pãpnidih ï wãhni déepdih jwĩ jeéméchah, ã túimi niít?” ñi niíj daacátjidih bũũ jwũh wã jepahbipna caá. “Pãpni báadhni nihcan caá. Dios biícjeh caá báadhni”, jwĩ niíj jéihna caá.

5 Bitaboó dawádih “Nin wēpni, jwiítidih teo wáacni caá”, ï niíj jenah joiná caá. Biquína widhdih, cúiwãdih, yeodíhbut páant ïpĩ niíj jenah joiná caá. Bitá jeé doóbhnadih, máa nahnadih, nuñápwwãdihbut páant ïpĩ niíj jenah joiná caá. “Nin jwiítidih wēp teo wáacni caá”, ï niijní, dawá ã jumna yuh caá.

6 Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwĩ niíj jéihna caá: “Dios biícjeh, caánboó jwĩ íip caá”, jwĩ niíj jéihna caá. Caán nihatdih át chãjap tajĩ. Jwiít cãacwãdihbut át chãjap tajĩ, áihwã jumna, caandíh jwĩ weñat pínah niijná. Jwĩ Maáh Jesucristo biícjeh caá. Caandíh Dios nihatdih chãjat túutnit,

jwiítidihbut ãt jummat túutur tajĩ, Diosdih jwĩ weñat pínah niijná.*

7 Obohjeéhtih, “Pãpni báadhcan caá”, jwĩ niij jéihyechah yuhna, bitaboó, Jesúíhwã jumna yuhna, páant ã niij jéih jwuhcan caá. Jesúsdihi ã jepahat pínah jãtíh, pãpnidih “Jwiítidih wêp teo wáacni caá”, niij jenah joinít, caandíh wëina, ã wãhni déepdih ãpĩ jeémép tajĩ. Pãnihna, buubut Jesúíhwã jumna yuhna, pãpnidih wãhni déepdih jeémpnit, pãpnidih ã jenah joiná caá. Obohjeéhtih, yoobópdih ã túi beh joi jwuhcan caá. Páant niij jenah joinít, “Páant wã jeéméchah, yéejat jíib weemdíh ã jumbipna caá”, ã niij jenah joiná yuh caá.

8 Obohjeéhtih dedédih jwĩ jeéméchah, jwĩ jeémpcahbut, Diosboó biíc yoobó jwiítidih ã enna caá.

9 Caán déepdih jwĩ jeéméchah, ã túyuchah yuhna, bita Jesúsdihi jáap jéihnitdih jwĩta yéėja tagaá.

10 Pãpnidih ã weñat pebhna waadní, caandíh ã wãhni déepdih bitajeéh jwĩ jeéméchah ennit, “Caánboó Jesúsdihi túi jéihni páant ã jeéméchah, weemdíhbut ã túina nacaá”, ã niij jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, “Pãpni ã wêpna caá”, páantjeh niij jenah joinít, jwãub jeémpna, ã túi chãjcan caá.

11 “Weém túi jéihni caá”, niij jenah joinít, jwĩ jeéméchah, ã túina yuh caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit jwĩ jummatdih jwĩ júutat jíib, bita Jesúíhwã jwĩ úudwã panihnit, jáap jéihnitdih jwĩ yéejabipna caá. Jesús queétdih ã wun wãhuchah yuhna, buadní ã jumbipna caá.

---

* 8:6 Mal 2.10; Jn 1.3; Ro 11.36; Ef 4.6; Col 1.15-17

12 Jwĩ údwã panihnitdih páant yéjanit, Jesu-
cristodih caá jwĩ yéjanap.*

13 Pánihna, weémboó wã údwã panihnitdih
oinit, queétdih yéjacat túut niijná, pãpnidih wëinit
ĩ wãhni déepdih wã jeémpan niít.

9

Jesús ã naáwát túutnit ded pah ĩ jummat

1 Jesús ã bohénitji biíc yoobó weembát
Jesúsdih wã enep jĩ. Páant caandíh wã enechah,
weemdíhbut ã naáwát túutap jĩ. Pánihna, ded pah
wã chãjíchah, Jesúsboó ã wutuchah, ã táina caá.
Weém caandíh teo wãhni yeebdíh ãih doonádih
wã naáwáchah joinít, ñi jepahap jĩ.*

2 ãih doonádih jepahnit jumna, bitaboó “Pablo
Jesús ã naáwát túutni nihcan caá”, ĩ niúj jenah
joyóchah yuhna, yeéboó weemdíh ã wahatjidih ñi
jéihna caá. Wã bohénachah joinít, jepahna, “Jesús ã
wēpatjĩh jwiítidih ã bohénap jĩ”, ñi niúj jéihna caá.

3 Bitaboó nin pah ĩpĩ niijná caá: “Caánboó Jesús
ã naáwát túutni nihcan caá”, ĩ niijíchah yuhna,
queétdih bohéna, ñi túut nuumátjidih wãpĩ naóhna
caá.

4 Cãacwãdih jwĩ bohénachah, jeémátdih babhbat-
dihbut queétoó jwiítidih wãhat caá náahap.

5 Jesús údwã, Pedrobut, nihat bita Jesús ã
naáwát túutnitbut ĩ weha mána yaádh bícdih ĩ
bohé jibichah, ded pah ĩ náahatdih ĩpĩ wãhna caá.
Jwiítbut áa jumna nihna, queét yaádhidihbut jwĩ

* 8:12 Mt 25.45   * 9:1 Hch 9.3-6; 1Co 15.8; Gá 1.11-16

numah jibichah, jwĩ náahatdih yeebdíh wūhat āta náahcan tagaá.

⁶ Nihat bohé jibnitdih ĩ bohénitboó dedé ĩ náahatdih ĩpĩ wūhna caá. Pánihna, weém Bernabéjĩh jwĩ bohénachah, biĩh tewatdih jwĩ teocat pínah niijná, jwiít chénat pahdih jwĩ náahatdih yeebdíh wūhat caá náahap.

⁷ Soldadowā queétjeh ĩ náahatdih ĩpĩ jíib chājcan caá. ĩ maátaboó queétdih ĩpĩ wūhna caá. Iguíh momnitboó ĩih iguíh quehechah, ĩpĩ jeémpna caá. Nihat ovejawādh en daonítboó ĩih ovejawādh ĩpĩ mao jeémpna caá.

⁸⁻⁹ Páant wā niiját jwiít cāacwā jwĩ jenah joyátjeh nihcan caá. Moisésji nin pah āt niij daacáp tajĩ: “Momo jiwí trigo tíbnadiah ā caóh chũñuchah, āih jacidh ñi chéoca bojoó, tíbnadiah jeémíhna, ā jeémát pínah niijná”, āt niij daacáp tajĩ.* ¿Páant ā niij daacát túutna, momo jiwidihjeh niít Dios āt jenah joiijp?*

¹⁰ Nihcan caá. Jwiít bohé jibnitboodíh āt jenah joyóp tajĩ, cāacwādh jwĩ bohénachah, jwiít dih ĩ túi en dawát pínah niijná. Wápchidih teonit, jeémátdih ĩpĩ bidna caá.

¹¹ Jwiítbut momnit dée, yeebdíh Jesúih doonádh jwĩ túi bohénap jí. Páant jwĩ chājachah, jwĩ náahatdih yeebdíh wūhat āt náahap ta yah jí.*

¹² Pánihna, bita bohénitdih ñipĩ wūhat pah, jwiít dihbut wūhat caá náahap.

Obohjeéhtih, páant wūhat yeebdíh ā náahachah yahna, ñi wūhcah ennit, jwiítboó jwĩ wūbh tac

---

* 9:8-9 Dt 25.4 * 9:8-9 1Ti 5.18 * 9:11 Ro 15.27

buegácap jĩ. Pánih uúbhcanjeh, búdí jwĩpĩ tewep jĩ. Jwĩ uúbhchah, nin pah ñita niúj jenah joi tágaá: “Pablowã bií déedih náahnitjeh, ĩ bohéna caá”, niúj jenah joinít, jwĩ bohénachah, ñita joíhcan tagaá. Pánihna, yeebdíh bohéna, ded pah jwĩ náahatdih jwĩpĩ uúbhcap jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, nindih ñi túi náhninaá: Dioíh muaná juibínit, jwiít judíowã sacerdotewádih nuñápwádih jwĩpĩ wãhna caá, Diosdih ĩ cáo wúhat pínah niijná. Dios queét sacerdotewádih, bita caánboó teonitdihbut ĩ cáo jedhni déepdih át jeémát túutap tajĩ.*

¹⁴ Pánihna, biíc yoobó jwĩ Maáh Jesucristo jwiít ãih doonádih naóhntdih jwĩ bohénitdih át en dawát túutap tajĩ.*

¹⁵ Páant ã wutuchah yuhna, weémboó yeebdíh wãpĩ uúbhcap jĩ. Buubut páant niúj daácna yuhna, “Weemdíh ñi teo wáacá”, niijná wã chãjcan caá. Weém nuugúp wunna yuhna, wãta uúbhcan tagaá. Wã uúbhchah joinít, ñi wãhuchah, “Weém jíib wihcanni Jesúh túini doonádih wãpĩ bohéna caá”, wãta jéih niijcán tagaá.

¹⁶ “Jesúh túini doonádih wã bohéat jíib, Dios ã enechah, weém chah túini caá”, wãpĩ niúj jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios weemdíh ã bohéat túutatdih chãjcan, tubit wãta jĩgah tagaá.*

¹⁷ Wã náahat pahjeh ãih doonádih wã bohéna, wã bohénitboó weemdíh ĩ jíib chãjat pínahdih wãta bid tagaá. Obohjeéhtih, wã bohéihichah, wã bohéihcah yuhna, biíc yoobó ãih doonádih weemdíh bohéat

---

* **9:13** Dt 18.1   * **9:14** Mt 10.10; Lc 10.7   * **9:16** Jer 20.9; Am 3.8

caá náahap. ã wutuchah joinít, ãih túini doonádih wãpĩ bohéna caá. Pánih jepahnit, weemdíh ã wũhni tewatjeh ã jumuchah, wã bohéat jíib wãpĩ bidcan caá.

18 Pánihna, jíib bidcanjeh bohéna, búdí wã wěina caá. Yeebdíh bohénitdih en dawát ã náahachah yuhna, weemboó wãpĩ wũbhcan caá.

19 Páant wã bohénachah, cãacwã jíib wũhcan, weemdíh ĩ jéih wutcan caá. Bitá ĩ weñat pínahdih chãjcan, Dios ded pah ã bohéat tútat pahjeh wãpĩ bohéna caá. Obohjeéhtih, pánih chãjna yuhna, bita ded pah ĩ jummatdih ennit, biíc yoobó wãpĩ jumna caá, weemdíh wěi ennit, túini doonádih wã naáwáchah joinít, ĩ jepahat pínah niijná.

20 Pánih chãjna, wã úudwã panihnitá, bita judíowádih Jesúh doonádih bohénit, ded pah ĩ chãjat biíc yoobó weembút wãpĩ chãjna caá, wã naáwáchah wěi joinít, Jesúsdiĥ ĩ jepahat pínah niijná. “Nihat jwiít judíowã jwĩ nuowã ĩ wutatdih wã jepahcah yuhna, Dios weemdíh ã túi enna caá”, wã niĥ jéihna yuhna, queétdih bohénit, jwĩ nuowã ĩ wutatdih wãpĩ jepahna caá.

21 Bitá judíowã nihcannit Moisés ã wutatjidih jéihcannitdih bohéna, ded pah ĩ jummat pah biíc yoobó wãpĩ jumna caá, wã bohénachah wěi joinít, ĩ jepahat pínah niijná. Pánih jumna yuhna, Dios ã wutatdih wãpĩ yap yohcan caá. Ded pah Jesucristo weemdíh ã wutuchah, caandíhbat wãpĩ jepahna caá.

22 Jáap jéihnitboodíh bohéna, “Weém Jesúsdiĥ chah jéihni caá”, wãpĩ niĥcán caá. Queétboó túi beh joi jwúhcan, “Nin pah chãjnit, wãta yéej chãj tagaá”, niĥ jenah joinít, ĩ chãjcatdih weembút

wāpī chājcan caá, queétdih teo wáacat túut niijná. Pánihna, nihat ĩ jummat biíc yoobó wāpī jumna caá, wā bohéátdih ĩ túi jepahachah, Dios queétdih ā túi wbat pínah niijná.

²³ Jesúih túini doonádih nihat cāacwā ĩ joyát pínah niijná, páant wāpī chājna caá. Pánih chājna, queét ĩ jepahachah, Dios pehbhoó jumna, jwiít biícđih jwī túi wēibipna caá.

²⁴ Dios pehbhoó juibínit, chah túini ā wūhat pínahđih bidnit, nin baácboó jum jwuhna, ded pah ā wutatđih ñi túi jepahaá. Nin pah ā jumna caá: Cāacwā ñáonit, nihat ĩ ñáwachah yahna, chah wēpép ñáonidihjeh wēinit, túinidih ĩpī wūhna caá. Pánihna, chah wēpép ñáoni dée jwiítbut Dios ā wutatđih túi chājnit, ā pehbhoó jwī juibínachah, jwiítđih wēinit, túinidih ā wūhbipna caá. Pánih wēpép ñáoni dée, Dios ā weñat pínahđih túi chājat caá náahap.

²⁵ Nin pahbut ā jumna caá: Ñáonitboó ĩih bācađih ĩpī wēpana caá. Pánih wēpana, ĩih bācađih yéjeaat pínahđih ĩpī chājcan caá. Cāacwā queétdih wēinit, náojih péeb waoni júđudih ĩ wūhatđih ĩpī bidna caá. Obohjeéhtih, pánih wūhni júđu waícanjeh āpī wunah bejna caá. Pánihat dée jwiítboó jwīih caolihđih yéjeáihcan, Diosđih wūbhnit, ā naáwátđihbut jwīpī jenah joiná caá. Pánih chājnit, ā pehbhoó jwī juibínachah, túinidih jwiítđih ā wūhbipna caá. Caán ā wūhni pínahboó ā buđcán niít.

²⁶ Weémboó yoobópđihjeh ñáoni dée, Dios ā weñat pínahđihjeh chājat túut niijná, caandih wāpī túi jenah joiná caá. Míic mao tíohnit yoobópđih ĩ mao chūúát pah, weembút Jesús ā wutatđih túi chājat

túut niijná, Diosdih wã táí jenah joiná caá.

²⁷ Ñáonit, míc mao tíohnit ñih bácahdih yéejacat túut niijná, ñ náahatdihjeh ñpĩ chãjcan caá. Páant ñ chãjat pah, weembát wñih caolihdih yéejacat túut niijná, wã náahatdih chãjcan, Dios ã weñat pínahdihjeh wãpĩ chãjna caá. Pánih chãjnit, Dios pebhboó wã juibínachah, “Bitadih ma bohénachah yuhna, dedé jíb wñhat pínah meemdih ã wihcan caá”, weemdih ã niijcán niit.

10

Egipto baácmant jüóhñit ded pah ñ yapatji

¹⁻² Dios pebhboó juibínit, jwiít dih wëinit, táinidih ã wñhat pínahdih jwiít nihat jwĩ bidna caá. Pánih bidnit, jwiít judíowã jwĩ ñowã Egipto baácmant jüóhna, ded pah ñ yapatjidih jwiít dih táí náhñiat caá náahap. Queét nihat Moisésjeéh ñ bejchah, Diosboó queétdih wapna, mah pñh panihñijñh át waáwáp wut jñ.* Mñ Mac Dññidih jñpanit, queét nihat Moisésjeéh Dios át chñh bejat túutwut wut jñ.* Pánih jñmna, Moisésdih ñt táí péenap wut jñ.

³ Tútchi wihcapboó jñmñit, Dios ã wñhñi jeémátdih nihat ñpĩ jeémép wut jñ.*

⁴ Mñ wihcah, mah ã bac jñúwát pínah niijná, Dios Moisésdih búdíjee dáhdih át mawat túutwut wut jñ. Páant ã chãjachah, ã wñhñi mahdih queét nihat ñt babhbap wut jñ. Jee dáhmant ñ babhñi mah ã bac jñúwát dée, Jesucristobat Túini Espíritudih át wñhñap wut jñ. Ñ jéih encah yuhna, Jesús ñjeéh ã jíb

* **10:1-2** Ex 13.21-22   * **10:1-2** Ex 14.22-29   * **10:3** Ex 16.35

bejehah, ã wãhni Túini Espíritu queétdih ãt teo wáacap wut jĩ.*

⁵ Obohjeéhtih, queétdih Dios bádí ã teo wáacachah yuhna, biquínajeh caandíh ãt jepahap wut jĩ. Bitá dawá caandíh jepahcannitdih wëi encan, Dios queétdih ãt peéh chãjap wut jĩ. Pánihna, nihat Egipto baácmant jüóhnit, tátchi wihcapboó jib bejna, páantjeh ãt wun beedép wut jĩ.*

⁶ Páant queét nihat ã yapatdih náhnina, biíc yoobó yeejép ã chãjat pah jwĩ chãjca boj jĩh.*

⁷ Dios ã daacát túutni tólih, Éxodo ã niijnídih, nin pah ãt niúj daacát túutap tajĩ: “Queét cãacwã ã pãpnidih wëinit, biíc dih wëi jeemp babh máihna ãt chãjap wut jĩ”, ãt niijíp tajĩ.* Páant ã yéej chãjat pah, jwiít dih chãjcat caá náahap.

⁸ Biíh láa biquína yaádh metnit, íí náah ãt chãjap wut jĩ. Páant ã íí náah chãjat peéh biíc yeó jáapdihjeh veintitrés mil queétdih Dios ãt mawap wut jĩ.* Páant ã chãjat pah, jwiít dih chãjcat caá náahap.

⁹ Biíh láa, biquína nin pah Moisésdih ãt niúj jüihñap wut jĩ: “¿Dépanih tibeé jwiít dih Egipto baácmant ma ãb jüóh? Nin tátchi wihcapboó jwĩ yabh jibna caá. Dios jwiít dih ã táí en daocán caá”, ãt niijíp wut jĩ. Páant niijnít, Diosdih tac bũgána, caandíh ãt íjanap wut jĩ. Páant ã yéejat peéh, Dios maiwãdih ãt wahap wut jĩ, queétdih ã chãác mawat pínah niijná.* Páant ã yapatdih jenah joinít, ã chãjat pah jwiít dih chãjcat caá náahap.

¹⁰ Biíh láa, biquína nin pah ãt míic niijíp wut

* **10:4** Ex 17.6; Nm 20.11   * **10:5** Nm 14.29-30   * **10:6** Nm 11.4

* **10:7** Ex 32.6   * **10:8** Nm 25.1-18   * **10:9** Nm 21.5-6

jĩ: “¿Dépanih tigaá Dios Moiséswãdihjeh jwĩ maáta ãt chãj? Jwiít nihat biíc yoobó túinit jwĩ jamna caá”, míc niijnít, Diosdih ít jũihñap wut jĩ. Páant ĩ jũihñat peéh mawat pínah niijná, Dios ãih ángeldih ãt wahap wut jĩ.* Páant ĩ chãjat pah, jwiít dih chãjcat caá náahap.

11 Páant queét ĩ yapatji jwiít péeni yeó jáapna jamnitdih ã jéihyana caá. ĩ yapatjidih Moisés ã daacátjidih ennit, túi jenah joinít, biíc yoobó jwiít dih chãjcat caá náahap.

12 “Weémboó Jesús dih wã chah túi jenah joiná caá. Dedé yéj chãjat jenah joyát weemdih ã jũúwúchah yuhna, wã túi jéih yap yohna caá”, niij jenah joiná, ñi túi chãja chaáh. Páant niij jenah joiná yuhna, jon jãtih moón ĩ chãjat pah, ñi jwúub yéj chãjmi nacaá.

13 Jwiít nihat biquí láana yeejép chãjat jwĩ jenah joiná caá. Páant jwĩ yéj chãjihichah yuhna, jwĩ yéj chãjcat pínah niijná, Dios jwiít dih ãpĩ teo wáacna caá. Pánih teo wáacna, namá déedih jwiít dih ãpĩ júutna caá, jwĩ yap yohat pínah niijná. Pánihna, ded pah jwĩ buujácatdih jéihnit, chah yeejépdih jãhnit, jwiít dih ãpĩ teo wáacna caá.

Pãpnidih wẽicat

14 Wã chéenwã, nindih ñi túi joyoó: Bitá “Jwĩih dios, jwiít dih teo wáacni caá”, ĩ niij pãpnidih ĩ weñepboó bejcanjeh, queét ĩ chãjat biíc yoobó yeebbút ñi chãjca bojoó.

15 Yeéb túi jéihnit jamna, ded pah ñi chãjat pínahdih jéihyat túut niijná, nin wã naáwát dih yeebjéh ñi túi jenah joyoó:

* **10:10** Nm 16.41-49

16 Míic wáac j̄uinít, Jesúih meép panihni iguúh macdih babhñit, áih b́acah panihni pandihb̄ut biíc dih jwĩ jeémátdih bainí yeebdíh wã naóhbiḡna caá. Pánih babh, jeémpna, ã wun wūhatdih jenah joinít, “Túina caá”, jwĩpĩ niijná caá. “Jwiít dih wun wūhna, jwiít ãjeéh túi biíc dih jwĩ jamachah, ã wēpat jwiít dih b̄ut ã wūhna caá”, jwĩ niij jéihna caá.*

17 “Jwĩ jeémpni pan biíc dahjeh ã jumat pah, jwiít nihat biíc dih biíc b́acah dée jwĩ jumna caá”, niij jéihñit, caán pan dahdih biíc dih jwĩpĩ jeémpna caá.

18 Jwiít judíowã ded pah jwĩ chájatdih ñi jenah joyoó: Dioih m̄uná bejñit, nuñúpdih mao cáo wūhñit, Diosdih jwĩpĩ wēina caá. Caandih jwĩ wūhat túttimah, caán déepdih jeémpna, Diosj̄ih biícwã jwĩ jumna caá. Bitab̄ut p̄apnidih ñi wūhñijidih jeémpna, queétb̄ut caanj̄ih biícwã ñi jumna caá.*

19 Páant niijnít, “Jwĩh dios caá”, niij p̄apni, caandih ñi wūhñib̄ut “Dedé wēpat ã jumna caá”, wã niijcán caá.

20 Obohjeéhtih, dedé wēpat ã wihcah yuhna, bita caandih jeémátdih wūhna, Diosdih jenah joicánjeh, nemépwãboodíhjenah jenah joinít, ñi wūhna caá. Pánih wūh péanit, jwūub jeémpna, nemépwã biíc dih ñi jumna caá. Yeébbodíh nemépwã biíc dih ñi jumatdih wã náah yaccan caá.*

21 Nemépwã biíc dih jumna, Dios biíc dih ñi jéih jumcan caá. Dios biíc dih túi jumat túut niijná, nemépwã biíc dih jumcat caá náahap. Pánihna, nemépwãdih ñi wūhni jeémátdih ñi jeémpca bojoó. Caandih wūhni babhbatdihb̄ut ñi babhca bojoó.

* 10:16 Mt 26.26-28; Mr 14.22-24; Lc 22.19-20

* 10:18 Lv 7.6

* 10:20 Dt 32.17

Jesucristo ã w̄n w̄hatdih jenah joinít, caán biíc dih jumat t̄at niijná, ãih meép panihni iguúh macdih babhna, ãih bácah panihni pan dahdih jeémát caá náahap.*

22 Pãpnidih w̄hni ji jeémát dih, Jesús ã w̄natdih jenah joiní jeémát dih bat jeémpna, jwí Maáhdih ñi íjana caá. ¿Yeéboó Diosdih chah wēpnit niít ñi jumap? ¿Ñi yéejat ã peéh chãjatdih ñi jéih jweimí naniít? Nihcan caá. Pánihna, ã íjatdih úm̄nit, nemépwãdih í w̄hni jidih ñi jeémp, babhca bojoó.*

Bitadih oinit, teo wáacat

23 Biqúina yeéb nin pah ñi niú jenah joiná caá: “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chãjca bojoó’, niiját weemdíh ã wihcan caá. Weemdíh yéej chãjatjeh ã náahcan caá”, ñi niú jenah joiná caá. Obohjeéhtih, biíh jwí chãjachah, túini jumna yuhna, jwiít dih jeh, bitadih bat ã teo wáaccan caá.*

24 Pánihna, jwí weñat pínahdih jeh chãjcan, bitadih jwí teo wáacat pínahdih chãjat caá náahap.

25 Déepdih jíib chãjatboó jíib chãjadih bejna, “¿Pãpnidih í w̄hni niít? ¿Wã jeéméchah, ã túimi niít?” niú úbh joicánjeh, jíib chãjnit, ñi jeémé.

26 Jwí íip Dios nihadidih ã chãjni, nihadidih ãih caá. Dedé jwí jeémát pínahdih bat chãjnit, jwiít dih ã w̄hna caá. Pánihna, ã w̄hnidih jwí jeéméchah, ã túina caá.*

27 Jesús dih jéihcanni yeebdíh ã numah jeéméchah, bejnit, dedé ã w̄huchah, “¿Nin pãpnidih í w̄hni niít?” niú úbh joicánjeh, ñi jeémé.

* 10:21 2Co 6.15-16 * 10:22 Ex 20.5; Dt 32.21 * 10:23 1Co 6.12

* 10:26 Sal 24.1; 50.12; 89.11

28 Obohjeéhtih, Jesúsdiĥ jáap jéihniĥat ĵumna, “Nin déep pāpnidiĥ ĩ wāhni caá”, yeebdíĥ ã niijíĥah joinít, caandíĥ ñi jeémpca bojoó.

29 “Wā jeéméĥah, ã túina caá”, niij jéihna yuhna, jeémpnit, ĵwĩ Maáhdih jáap jéihniboodíĥ yeéb ñita yéĵa tagaá. Obohjeéhtih, “Ñi jeémpca bojoó”, wā niijíĥah joinít, nin pah weemdíĥ ñita niij wābh joi tágaá. “Caandíĥ wā jeéméĥah ã túyatdiĥ jéihna yuhna, ¿Dépanihna jáap jéihni ã jenah joyát pah weemdíĥ chājat náah?”*

30 Dedédiĥ jeémpnit, ‘Ma wāhat túina caá, Paá’, wāpĩ niijná caá. Páant wā niijíĥah yuhna, ¿Dépanihna, ‘Caandíĥ jeémpnit, ma yéĵ chājna caá’, weemdíĥ ma niij?” ñita niij tágaá.

31 Páant niij naóhna, nin pah niijná caá wā chāĵap: Ĵwiít Jesúíhwādiĥ túi chājat caá náahap, bita ĵwiítđih ennit, queéťĥat Diosdíĥ ĩ weñat pínah niijná. Pánihna, jeémp, babh, dedédiĥ chājna, bita Diosdiĥ ĩ wēi naáwát pínah niijná, túi chājat caá náahap.

32 Ĵudíowā, ĵudíowā nihcannit, Jesúíhwādiĥĥat yeeĵép ñi chāĵ ĵúťca bojoó.

33 Weémboó dedé wā chāĵíhna, nihat cāacwā ĩ túi ĵumatdiĥ jenah joinít, wāpĩ chājna caá. Pánihna, Jesúsdiĥ ĩ jepahachah, Dios queéťdiĥ ã túi ũbat pínahdiĥ búdí náah yacna, wā túi ĵumat pínahdiĥ jenah joicánĵeh, bita ĩ túi ĵumat pínahdiĥ wāpĩ jenah joiná caá.

11

1 Weém Jesucristo ded pah ã chāĵatĵidiĥ jenah

---

* 10:29 1Co 8.7-12

joinít, biíc yoobó wāpĩ chājna caá. Páant wā chājat pah, yeebbát ded pah wā chājatdih ennit, biíc yoobó ñi chājaá.*

Míc wáacnit, ded pah ñ chājat pínah

² Ded pah wā chājatjidih náhninit, yeéb biíc yoobó ñi túi chājna caá. Jesúih doonádih jwĩ bohénachah joinít, páantjeh ñi túi jepahna caá. Páant ñi chājachah, yeebdíh wā wēina caá.*

³ B_{uu} biíhdih wā naóhbiṗna caá, yeéb Jesúihwā míc wáacnit, ded pah ñi chājatdih ñi túi jéihyat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Jwĩ íip Dios Jesucristo ã maáh caá. Jesús neoná ñ maáh caá. Neoná ñ weha mána yaádh ñ maáh caá.

⁴ Ñíih baácdih moón biíhdih jepahat júutna, ñíih waojéh yégueh chóojĩh ñipĩ cáagna caá. Pánihna, Jesúih neonáboó uúbh_{nit}, Dios naáwát_{dih} naóh yapanit_{but} jih cáagna, “Biíh caá wā maáh. Jesús nihcan caá”, niiját júutat dée chājnit, jwĩ Maáh Jesucristodih yeejép ñ chājna caá.

⁵ Yaádhboó uúbh_{na}, Dios naáwát_{dih} naóh yapanit, jih cáagcan, “Wājeéh bóodih wā jepahcan niít”, niiját júutat dée chājnit, ñ weha mánad_{ih} yeejép ñ chājna caá. Mi áa nihcannijeéh yeejép chājnih wili, nihát miíh waó yoóc boj yohnih dée mi jumna caá.

⁶ Yaádhboó ñih waojéh yégueh chóojĩh cáaguíhcan, waó yoóc boj beedánih ñ jum_{na} naáh. Obohjeéhtih, boj beedáát_{dih} tíicnit, ñ jih cáagna naáh.

⁷ Diosdih uúbh_{na}, neonáboó Dios ã nihát panihni jumna, ñih wao dáhh_{ih} cáagcat caá náahap. Páant

* 11:1 1Co 4.16; Fil 3.17 * 11:2 2Ts 2.15

ĩ cáagcan, “Diosjeh caá wã maáh. Caánboó chah túini caá”, ĩ niiját júutna caá. Yaádhoó cáagnit, “Wãjeéh bóo túini caá. Caandih wã wëi jepahna caá”, ĩ niiját júutna caá.*

⁸ Dios cáacwãdih jwíih chãjna, newédih át jwíih chãjap wut jĩ. Túttimah ãih páwájih yaddih át chãjap wut jĩ.

⁹ Newédih chãjnit, yaddih teo wáacni pínah nihcan wut jĩ. Obohjeéhtih, yadboodih newédih teo wáacnih pínah át chãjap wut jĩ. Páant tigaá neoná maáh panihnit ĩ jumna caá.*

¹⁰ Yaáhdih wao dáh jih cáagat caá náahap, ĩ weha mánadih ĩ jepahat júutat túut niijná, Dioíh ángelwã ĩ wëi enat pínah bat niijná.

¹¹ Obohjeéhtih, neoná ĩ weha mána yaádh ĩ maáh ĩ jumuchah yahna, Jesúíhwã jumna, Dios queét chénat pahdih biíc yoobó ã enna caá. Pánihna, queétdih míic teo wáacat caá náahap.

¹² Dios newédih jwíih chãjna, ãih páwájih yaddih át chãjap wut jĩ. Bũũ yaádh caá neoná pínahdih ĩ weh jumna caá. Obohjeéhtih, Dios caá nihardih ã chãjap.

¹³ Míic wáacnit, ded pah ñi jummat pínahdih túi jéihyat túut niijná, yeebjéh ñi jenah joyoó. Níih tútchinadih moón bitadih ĩ jepahat júutihna, ñih waojéh yégueh chóojih ĩpĩ cáagna caá. Pánihna, yaádhoó Diosdih wúbhnit, ĩ weha mánadih ĩ jepahat júutna, queétdih waojéh cáagat caá náahap.

¹⁴ Níi cátih newé waó yoóc maátni ã dawúchah ennit, “¿Caánboó yad wili pah waó yoóc dũoná, ã tíccan níit?” ñipĩ níj jenah joiná caá.

* 11:7 Gn 1.26-27 * 11:9 Gn 2.18-23

15 Obohjeéhtih, yadboó waó yoóc maátmi mi d̄wáchah ennit, “Miíh waó yoóc maátmi d̄woná, mi túi jíghna caá”, ñipĩ niúj jenah joiná caá. Pánihna, miíh waó yoóc maátmi d̄wonít, mijeéh bóodih jepahat júutna caá mi chãjap.

16 Páant wã naáwátdih ded biíhboó mácah ã naáwíhichah, nin pahjeh wã jepahna caá: Nihat jwiít yeebdíh bohénit wã naáwátdih biíc yoobó jwĩpĩ bohéna caá. Nihat nin baácnadih moón Dioíhwābut Diosdih wēinit, biíc yoobó ipĩ chãjna caá.

Jesús ã wutni jeémátdih ĩ túi chãjcat

17 Jesús ã wutni jeémátdih buu bainí wã naóhbipna caá. Míc wáacnit, Jesús ã wutni jeémátdih ded pah ñi jeémát doonádih joinít, yeebdíh wã wēican caá. Jesús ã naáwátdih biíc yoobó chãjcan, caandíh ñi chah jenah joyát pínahdih míc teo wáaccanjeh, ñi míc yéejana caá.

18 Pánih míc wáacnit, Jesús ã wunatdih náhninit, biíc dih jeémát túut niijná yahna, ¿Dépanihna, biíc dih ñi jeémpcan? Biquína dawá bií dée bíbohnit moh yéejnit biíc dih ĩ jeémíhcan caá. Bitaboó ĩ chéenwã biíc yoobó jenah joinítjeh biíc dih ĩ jeémpna caá. Obohjeéhtih, biquína bitajeéh ipĩ túi jeémpna caá. Pánih nihat biíc dih jeémpcan, ded pah Jesús ã bohéátdih ñi chãjcan caá.

19 Obohjeéhtih, pánih jumna, det Jesús dih túi jepahnitdih, det Jesús dih túi jepahcannitdihbut ñi jéihna caá. Páant ñi chãjcan, ñita jéihcan tagaá.

20-21 Ñi jeéméchah, bitadih pãicanjeh, ñi ub jũóhni jeémátdih ñipĩ jeémpna caá. Páant ñi jeéméchah, biquína moh yéejnitboó bainí jeémátdihjeh bíbohnit,

tái jeémp chũúhcan, nuugúp ĩ wunna caá. Bitaboó búdí iguúh macdih ʘb jũóhnit, bitadih wũhcanjeh, ĩ babh máihna caá. Pánih chãjna, “Jesús ã wutni jeémátdih jeémpna caá jwĩ chãjap”, niijná yuhna, yoobópdihi ñi niijcán caá. ã wutni jeémát ã jumuchah, nihati ñi ʘb jũóhni jeémátdih pãáhnit, biícdihi ñita wẽi jeémp tagaá. Pánih jeémpna, tái biícdihi ãih bácah pah ñita jum taga.

22 ĩÑi jenah joyoó buca! ¿Dépanihna tubit nuugúp tubachah yuhna, ñíih muúboojéh jum jwuhna, ñi jeémpcan? ¿Dépanihna bita Jesúihwã páant yeejép ñi chãj? ¿Dépanihna Jesúihwã moh yéejnitdih jĩgah encanjeh ñi tíica? ¿Ded pah wã niijbí? ¿Páant ñi chãjachah, yeebdíh wã wẽimi naniít? Nihcan caá. Wã wẽican niít.

Jesús ã wutni jeémát ded pah ã jumati

23 Jesucristojeh nin pah weemdíh ã jéihyanap jĩ, ã wun wũhatdih náhninit, ded pah pandih jeémp, iguúh macdih babhnit, jwĩ tái jeémát pínah niijná: Caandíh eníhcannit ĩ teoni pínah chei Jesús ã bohénitdih át numah jeémép wut jĩ. Pánih jeémpnit, jwĩ Maáh Jesús pan júduidih ʘbnit,

24 “**Nindih ma wũhat táina caá, Paá**”, niij péanit, ã bohénitdih át õi wũhup wut jĩ. Pánih õi wũhnit, nin pah át niijp wut jĩ: “**Nin pan wĩh bácah panihni caá. Yeéb ñi yéejat jíib wã wan wũhbipna caá. Pánihna, nindih jeémpnit, wã wan wũhatdih ñi náhninaá**”, át niijp wut jĩ.

25 Pánih jeémp péanit, Jesús pamapdihbüt ʘb, ʘbhnit, nin pah queétdih át niijp wut jĩ: “**Nin iguúh mac wĩh meép panihni caá. Wan wũhnit, jáap namá dée wã chãjbipna caá, Diosjeéh ñi tái**

jumat pínah niijná. Wã wun wũhatdih ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá, iiguípna bejnit déedih ã pebhboó ñi bejat pínah niijná. Pánihna, iguúh macdih babhñit, weemdíh ñi náhninaá”, Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jĩ.*

²⁶ Pánih pandih jeémp, iguúh macdih babhbat jumat pah “Jesús weemdíh ã wun wũhatdih wã túi jenah joiná caá”, niiját júutna caá jwĩ chãjap. Pánihna, Jesús ã jwúub dei jũúwát pínah jãtíh páantjeh jwiít ãihwãdih pandih jeémpnit, iguúh macdih babhbat caá náahap.

Jesús ã wutni jeémátidih ded pah ã jeémát pínah

²⁷ Jesucristo ã wun wũhatdih túi jenah joinít, bita Jesúihwãdih oinit, pandih jeémp, iguúh macdih babhbat caá náahap. Ded jenah joicánjeh jeémpnit, babhna, Jesúih bácahdih ãih meépdihbut “Dedé pínah nihcan caá”, niijnít, caandíh búdí ã yéej chãjna caá.

²⁸ Ded ã jeémát pínah jãtíh, ã yéej chãjatdih jenah joyát caá náahap. Pánih jenah joinít, ã yéejatdih Diosdih naóh péanit, ã jeémé naáh.

²⁹ Jeémpnit, nin pah jenah joyát caá náahap: “Nin pan Jesúih bácah panihni, nin iguúh mac ãih meép paníhñidih enna, wã yéejat jíib weemdíh ã wun wũhatdih wã náhnina caá”, niij jenah joí, jeémpnit, ã babhba naáh. Páant niij jenah joicán, dedé yéejatdih naóhcan, ã jeéméchah, Diosboó caandíh ã peéh chãjbipna caá.

³⁰ Jesús ã wutni jeémátidih túi jenah joicánjeh ñi jeémát jíib, dawá tubáp chũúhñit, bitabut ãt wunah bejep wut jĩ.

---

* 11:25 Ex 24.6-8; Jer 31.31-34; Mt 26.27-28

31 Obohjeéhtih, yeebjéh ded pah ñi yéejatdih jeh nah joinít naáwáchah, Diosboó yeebdíh áta peéh chājcan tagaá.

32 Pánihna, Dios b_{uu} yeebdíh peéh chājnit, bohéna caá ã chājap, túttimah iiguípna ñi bejcat pínah niijná.*

33 Wã údwã panihnítá, Jesús ã wutni jeémátdih jeémát túut niijná, míc wáacnit, nihatdih páinit, bíicdih ñi táí jeémé.

34 N_{uu}gúp tubanitboó ñih m_{uu}boó jum jw_{uh}na, ï jeémp w_{ud} jum naáh. Pánihna, táinijeh ñi jeémé, Dios yeebdíh ã peéh chājcat pínah niijná.

Ñi pebhna j_{uib}ínit, bíih ñi úbh joí daacátjidih wã jepahbipna caá.

12

Túini Espíritu ã jéihyaat

1 B_{uu} Túini Espíritu ã jéihyaatnadih ñi úbh joyátdih wã jepahbipna caá, ñi táí jéihyat pínah niijná.

2 Nindih ñi náhninaá: Yeéb Jesucristodih ñi jepahat pínah jãtih, nemépwã ï maáh ñi n_{ow}wãdih yeenit, ã jéih jepahcah y_{uh}na, yeéb Corinto tútchidih moondíh pāpnitdih át úbát túutap tajī.

3 Ded Túini Espíritu ã wēpatjīh naóhni, ded nemépwã ï wēpatjīh naóhnidihbut ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã niúj daácna caá: “Túini Espíritu ã wēpatjīh naóhnit, ‘Jesucristo yeejép caá’, ï niijcán niít. Obohjeéhtih, nemépwāboó ï wēpatjīh naóhnit, ‘Jesucristo Dios w_{uh}, jwī Maáh caá’, ï jéih niijcán niít”, wã niijná caá.

* 11:32 Dt 8.5; He 12.5-11

⁴ Túini Espírituboó jwiít Jesúíhwādhí teo wáacna, mácah jéihyatnadhí āpī wāhna caá. Obohjeéhtih, jéihyatna mácah ā jumuchah yuhna, caán Túini Espíritujeh páant āpī teo wáacna caá.

⁵ Ded pah bitadhí jwī teo wáaquíhichah, mácah ā jumuchah yuhna, jwī Maáh Jesúsjuh jwiít nihatdhí ā teo wáacat túutna caá.

⁶ Bitadhí mácah jwī teo wáacachah yuhna, Dios ā wēpatjīhjuh jwiít nihat jwī jéih teo wáacna caá.

⁷ Jwiít nihat Jesúíhwādhí Túini Espiritu ā wēpatjīh āpī teo wáacna caá, jwiítbut bita āíhwādhí jwī teo wáacat pínah niijná.

⁸ Biquína ā wēpatjīh, “Nin pah meemdíh chājat caá náahap”, ĩ niij jéih naóh yapana caá. Bitā ā wēpatjīh ded pah yapatdhí, ded pah yapat pínahdhíbut ĩ túi jéih naóh yapana caá.

⁹ Bitā ā wēpatjīh, Diosdhí chah jenah joinít, biíhđhí ĩ jéih teo wáacna caá. Bitabut wannitdhí teo jāhanit, ĩ jéih booana caá.

¹⁰ Bitabut cāacwā ĩ jéih chājca naáhdhí ĩ chājna caá. Bitā Dios ā naáwáchah, ĩ jéih naóh yapana caá. Bitā ded Túini Espiritu jumnidhí, ded nemép jumnidhíbut ĩ beh enna caá. Bitabut ā wēpatjīh mácah wéheatjīh ĩ jéih naóhna caá. Bitā mácah wéheatjīh ĩ naáwáchah joinít, ĩ jéih naóh yapana caá.

¹¹ Pánihna, nihat mácah ā jumuchah yuhna, Túini Espíritujeh ā weñat pínahdhí chājnit, queét nihatdhí āpī teo wáacna caá.*

Jesúíhwā bíic bácah pah jwī jummat

---

* **12:11** Ro 12.6-8

12 Jwĩih bácah biícjeh ã jumuchah yuhna, téihyana jum, quíib dahna jum, jítchana jum, moli chónabut ã jumna caá. Obohjeéhtih, dawá ã jumuchah yuhna, nihat jwĩih bácahdih jumnijeh caá. Pánihat pah, jwiít Jesúihwã dawá jumna yuhna, jwiít nihat biíc dih ãih bácah dée jwĩ jumna caá.*

13 Biquína judíowã, bita judíowã nihcannitbut jum, biquína teo wãh nit, bita teo wãhcannitbut jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, jwiít nihat mácah jwĩ jumuchah yuhna, jwiít dih teo wáacni Túini Espíritu biícjeh jumna, jwiít dih waadnít, jwiít nihat dih biíc bácah pah át chãjap taga.

14 Jwĩih bácahdih jumni biícjeh nihcan, dawá ã jumna caá.

15 Jwĩih jítcha wéheni nihna, “Caán téihya chah túini caá. Weémboó téihya nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, ã niijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh ãta jum tagaá.

16 Jwĩih molítboó “Weém quíib dah nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, ã niijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh ãta jum tagaá.

17 Obohjeéhtih, jwĩih bácahdih quíib dahjeh jumna, molít wihcah, ¿ded pah tigaá jwĩta jéih joí? Molítjeh jumna, wuúic íit wihcah, ¿ded pah tigaá jwĩta jéih jóí?

18 Pánihna, nihat bácah jumnidih jwĩ náahna caá. Diosboó túi jéihni jwiít dih chãjni ded pah ã náahat dih nihat jwĩih bácahdih jumni pínah dih át chãjjip taga, jwĩ túi jummat pínah niijná.

19 Jwĩih bácahdih quíib dahjeh, jítchajeh, téihyajeh ã jumuchah, jwĩta jéih jumcan tagaá.

* 12:12 Ro 12.4-5; Ef 4.14-16

20 Pánihna, dawá bácahdih jumni ã jumuchah yuhna, biíc bácahjuh ã jumna caá.

21 Jwĩih quíib dahboó “Weém nihat jéihni caá. Dedé weemdíh judhcan caá. Pánih jumna, caán téihya ã teo wáacat pínahdih wã náahcan caá”, ã niijíchah yuhna, ã teo wáacat ã náahna caá. Jwĩih wao dáhboó “Dedé weemdíh judhcan caá. Pánih jumna, caán jítchadih wã náahcan caá”, ã niijíchah yuhna, caandíh ã náahna caá.

22 “Wĩih bácahdih jumni túi wēpcanni caá”, jwĩ níj jenah joiníboó chah ã náahna caá.

23 “Túí jígohcanni caá”, jwĩ níj jenah joiná, túini yéguehdih jwĩpĩ duoná caá, túí jígohat túut niijná. Tíicnit, jwĩpĩ jáhna caá, bita ĩ encat pínah niijná.

24 “Bita ĩ enechah, dedé pínah nihcan caá”, jwĩ níj jenah joinídih jwĩpĩ jáhcan caá. “Wēpcanni caá. Túí jígohcanni caá. Tíic náah jumni caá”, jwĩ níj jenah joinídih chah jwĩpĩ túi en daoná caá. Páant tigaá Dios át chājap taga,

25 míic jāihñat dée wihcanjuh, nihat ã túi míic teo wáacat pínah niijná.

26 Pánihna, jwĩih quíib dah tubna, nihat bácah ã tubana caá. Quíib tubat ã yayáchah, nihat jwĩih bácah ã túina caá.

27 Yeéb nihat Corinto tútchidih moón Jesúíhwã ãih bácah dée ñi jumna caá. Pánihna, jwĩih bácahdih jumni nihat ã chājat pínah mácah ã jummat pah, yeebút Jesúíh bácahdih jumnit dée, ñi chājat pínahbat mácah ã jumna caá.

28 Nihat Jesúíhwã biíc dih jumnit, Túini Espíritu ã wēpatjĩh mácah jéihyatnadih Dios át wāhup taga. Dios ã jwĩih ñíonitboó Jesús ã naáwát túutnit ĩ jumna caá. Túttimah, Dios naáwátdih naóh yapanit

ĩ jumna caá. Tálttimah, ã naáwát dih bohénit ĩ jumna caá. Túini Espírítu ã wēpatjĩh cǎacwǎ ĩ jéih chǎjca naáhdih biquína ĩ chǎjna caá. Biquínaboó wǎnnitdih teo jáha wǎbhñit, ã wēpatjĩh ĩ jéih booana caá. Bitaboó, bitadih jǎgah ennit, ĩpĩ teo wáacna caá. Bitaboó, cǎacwǎdih túi waóhñit pínah ĩ jumna caá. Bitaboó, ã wēpatjĩh, mácah wéheatjĩh ĩ naóhna caá.*

²⁹ Yeéb nihat Jesús ã naáwát túutnit nihcan caá. Nihat Dios naáwát dih naóh yapanit pínah, nihat ã naáwát dih bohénit pínah, nihat wēp chǎjñit pínahbut nihcan caá.

³⁰ Nihat booanit pínah, nihat mácah wéheatdih naóhñit pínah, nihat mácah wéheatdih jwǎub túut nǎúm naóh yapanit pínahbut nihcan caá.

³¹ Jwiít biquínadih nihat jéihyatna ã wihcan caá. Diosjeh caá áih cǎacwǎdih ã jéihyana caá. Chah túini jéihyat pínahdih bidna, jwiít nihatdih caandih búdí wǎbát caá náahap. Obohjeéhtih, bitadih jwĩ oyat pínah caá chah náahap. Pánih oina, Túini Espírítu ã wēpatjĩh bitadih jwĩ túi teo wáacpina caá. Jwĩ oican, Túini Espírítu jwiít dih ã teo wáacachah yuhna, bitadih jwĩ túi teo wáaccan niít.

13

Oyat

¹ Túini Espírítu ã wēpatjĩh mácah wéheatjĩh wéhenit, bita ĩ wéheat, ángelwǎ ĩ wéheatjĩh wéhena yuhna, bitadih jwĩ oicah, dedé pínah nihcan caá. Yéej yáaatjeh caá.

---

* **12:28** Ef 4.11

² Túini Espíritu ã wēpatjĩh Dios ã naáwáchah, jwĩ jéih naóh yapana yuhna, bitadih jwĩ oicah, dedé pínah nihcan caá. Ded pah Dios ã jamatdih, ã chājat pínahdihbut túi jéihna yuhna, bitadih jwĩ oicah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih Dios ã wēpatjĩh jwĩ jéih chājat pínahdih túi jenah joiná yuhna, bitadih jwĩ oicah, Dios ã enechah, dedé pínah nihcan caá.*

³ Nihat jwĩ bíbohatdih moh yéejnitdih jwĩ wāhachah yuhna, Jesúih doonádih jwĩ naáwát peéh bita jwiítidih ĩ cāwachah yuhna, bitadih jwĩ oicah, Dios jwiítidih wēi encan, táinidih ã wāhcan niít.

⁴ Bitadih oina, ded pah jwiítidih ĩ yéej chājachah yuhna, yéej chāj jwūbacan, táinijeh jwĩ jambipna caá. Bitadih oina, jġgah ennit, jwĩ teo wāacbipna caá. Queétdih oina, ĩh bíí déedih en ĩnahcan, ded pah ĩ túi yapachah, jwĩ íjcan niít. Pánih oina, queét jwiítidih ĩ wēi enat pínah niijná, ded pah jwĩ túi jumat, jwĩ túi yapat, jwĩ túi chājatdihbut jwĩ naóhcan niít. “Weém nihat jéihni caá. Dedé jwdhdad weemdíh wihcan caá”, niijní pah jwĩ jumcan niít.

⁵ Bitadih oina, queétdih jwĩ túicacan niít. Pánih oina, chah táinidih jwiítjeh bíbohat túut niijná, jwĩ bidcan niít. Pánih oina, ded pah jwiítidih bainí yeejép ĩ chājachah yuhna, waícanjeh jwĩ íjcan niít. Jwiítidih ĩ yéej chājatjidih jwĩ quíib buudbípna caá.

⁶ Bitadih oina, yeejép ĩ yapachah, yeejép ĩ chājachahbut, jwĩ wēican niít. Obohjeéhtih, túini ĩ yapachah, yoobópdih ĩ chājachahbut, jwĩ wēibipna caá.

---

* 13:2 Mt 17.20; 21.21; Mr 11.23

7 Bitadiah oina, ï yéj chãjat doonãdih bitadiah naóhcan, ï túi chãjihatdih jenah joinít, Dios queédih ã túut nuumát pínahdih jwĩ túi jenah joí cádahcan niít. Pánihna, ded pah jwĩ yapachah yuhna, jwĩ oi cádahcan niít.

8 “Ñi míc oyoó”, niíj wutnit, Dios “Páant bóojeh tigaá. Yeebdíh buu oyat náahcan caá”, ã ni-ijcán niít. Obohjeéhtih túttimah, Túini Espíritu ã wêpatjĩh Dios naáwãtdih naóh yapaat, mácah wéheatjĩh naáwãtbut, ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdih jéihyatbut dedé náahat ã wihcan niít.

9 Nin baácboó jum jwuhna, Túini Espíritu ã teo wáacachah yuhna, nihatdih túi jéih beedácan, nihat Dios naáwãtdihbut túi yoobópdih jwĩ jéih naóh yapacan caá.

10 Obohjeéhtih, Jesucristo, túini yoobát jumni, ã jwúb dei jãwáchah, nihatdih jwĩ jéih beedábipna caá.

11 Nin pah jwĩ jumna caá: Weém wébít jumna, wébít ï jenah joyát, ï wéheat pahbut, weembút jenah joinít, wã wéhenap jĩ. Obohjeéhtih, buu behe jumna, wébít ï chãjat pah wã chãjcan caá.

12 Nin pahbut ã jumna caá: Máa quenalih naajĩh jwĩ túi míc encan caá. Pánihat dée Diosdih buu jwĩ jéih encan caá. Túttimah, jwiít chénaboó caandih jwĩ míc jwãáh enbipna caá. Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jwĩ jéih beedácan caá. Obohjeéhtih, ã pehbboó juibína, jwiútdih buu ã jéih beedáat pah, jwiútdihbut caandih jwĩ jéih beedábipna caá.*

13 Nin baácboó jum jwuhna, jwiútdih nin pah chãjat caá náahap: Diosdih túi jenah joí cádahcan,

---

* 13:12 1Jn 3.2

jwiít dih ã túi chãjat pínahdih páantjeh náhnina, caandíh, bitadihbüt oi cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, oyat caá jwiít dih chah náahap.

14

Mácah wéheat, Dios naáwátdih naóh yapaat

¹ Míc oyat jwiít dih chah ã náahachah yuhna, Túini Espíritu ã jéihyaatnadihbüt jwiít dih bidat caá náahap. Dios naáwátdih naóh yapaat wēpatdih chah bidat caá náahap, míc wáac jwinít, ñi jéih míc teo wáacat túut niijná.

² Mácah wéheatjñh naóhnitboó cãacwãdih wéhecan, Diosdihjeh ñ wéhena caá. Túini Espíritu ã wēpatjñh, Dios ã jéihyaatdih ñ naáwáchah yuhna, nihat cãacwã ñpñ beh joicán caá.

³ Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã wēpatjñh Dios naáwátdih naóh yapanitboó cãacwãboodih ñ wéhena caá. Diosdih chah ñ túi jenah joyát pínah niijná; ded pah queétdih ã chãjat túutatdih chah túi beh joinít, ñ jepahat pínah niijná; ñ jñgahatdih, ñ úumatdihbüt ã yayát pínah niijná; páant ñ niñ naóh yapana caá.

⁴ Mácah wéheni ãih caolidihjeh Túini Espíritu ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapaniboó Dioíhwã wáac jwinít dih ã teo wáacna caá.

⁵ Yeéb nihat mácah wéheatjñh ñi wéheatdih náah yacna yuhna, Dios naáwátdih naóh yapaatdih chah wã náah yacna caá. Naóh yapaniboó Dioíhwãdih chah ã teo wáacna caá. Obohjeéhtih, mácah wéheatjñh naóhni, caandíh jwúub túut nũmñjñh biíc dih naóhni, Dios naáwátdih naóh yapani biíc yoobó ãihwãdih ñ teo wáacna caá.

6 Wã úudwã panihnitá, weém ñi pebhboó jwibínit, mácah wéheatjĩhjih wã naáwáchah, yeebdíh ãta teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã jéihyaatdih naóh yapanit, ded pah jwĩ chājat pínahdih naóh bohénit, yeebdíh wã túi teo wáacap jĩ.

7 Nin pah ã jumna caá: Pelatdih, chíó nahdih yoobópdih jwĩ póojcah, joinítboó jwĩ póojatdih ĩ beh joicán niít. Bítatdihbut yoobópdih jwĩ bíitcah, bitaboó jwĩjeéh ĩ jéih eocan niít.

8 Póojat nahdih yoobópdih jwĩ póojcah, joinítboó beh joicán, míc mawatdih teo wáacadih ĩ bejcan niít.

9 Pánihat dée, joinítíh wéheatjĩh yoobópdih ñi naóhcah, ĩ beh joicán niít. Ñi naáwáchah yuhna, queétdih dedé pínah nihcan niít.

10 Nin pahbut ã jumna caá: Nin baácboó dawá wéheatna ã jumna caá. Căacwã ĩih wéheatjĩhjih wéhena, ĩ míc beh joiná caá.

11 Obohjeéhtih, weemdíh naóhniíh wéheatdih beh joicán, jwĩ jéih míc wéhecan caá.

12 Pánihat pah, joinítíh wéheatjĩh naóhcan, ĩ beh joicáh, yeebbút queétdih ñi jéih teo wáaccan caá. Pánihna, Dioíhwādh teo wáacat pínah niijná, Túini Espíritu ã wāhni jéihyaatnadih bédí ñi bidíi.

13 Dioíhwādh teo wáacat túut niijná, mácah wéheatjĩh naóhniboodíh jwúub túut nuumát pínahdihbut úubát caá náahap.

14 Beh joicán yuhna, wĩih caolihboó mácah wéheatjĩh wã túi úubhna caá. Páant wã úubúchah, wĩih caolihdih ã teo wáacna caá. Wĩih wéheatjĩh wã úubúchah, wĩih jenah joyátboodíh ã teo wáacna caá.

15 Pánihna, mácah wéheatjĩh ʉ́bhnit, wĩih wéheatjĩhbut wã ʉ́bhbiipna caá. Mácah wéheatjĩh eonit, wĩih wéheatjĩhbut wã eobipna caá.

16 Míc wáac j̄inít, mácah wéheatjĩhjih Diosdih ñi weñechah, jéih jw̄ahcanni ñi cãtĩh j̄umna, ñi naáwãtdih beh joicán, “Páant tigaá”, ã jéih niijcán niít.

17 “Túina caá, Maá”, yoobópdiñi ñi niijíchah ȳahna, ñi niiját caán jáap j̄iníboodĩh ã teo wáaccan niít.

18 Mácah wéheatjĩh yeéb ñi ʉ́bát chah weémboó pánih ʉ́bhna, wēinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih wãpĩ niijná caá.

19 Obohjeéhtih, pánih ʉ́bhna ȳahna, Jesúihwã jw̄i míc wáac j̄inít, yeebdĩh ã teo wáacat pínah niijná, daocãnni jacnabitjih ñĩih wéheatjĩh naóhna, chah wãta wēi tagaá. Diez mil jacnadiñi mácah wéheatjĩh wã naáwáchah ȳahna, yeebdĩh ã teo wáaccan, wãta wēican taga.

20 Wã ʉ́dwã panihnitá, wébít ĩ jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, yéej chãjatdih jenah joicãnnit ĩ j̄umat pah yeebbút biíc yoobó ñi j̄um̄ú. Behnit ĩ jenah joyát pah mácah wéheatna ded pah ã j̄umat pínahdih túi jenah joinít yeebdĩh j̄umat caá náahap.

21 Yeéboó nin pah ñipĩ niij jenah joiná caá: “Dios weemdĩh túi wēinit, mácah wéheatdih ãt jéihyanap be”, ñi niij jenah joiná ȳah caá. Obohjeéhtih, Dios ã wēi enat júutat pínah nihcan caá. Dios naáwãtdih naóh yapani Isaías nin pah ã niij daacátjidih ñi túi jenah joyoó: “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Wĩih judíowãdih peéh chãjat túut niijná, ĩ pebhna biíh baácdih moondĩh wã wahbiipna caá. Jãtĩh wã

naáwátdih naóh yapanit judíowã ñih wéheatjñhjih ñi naáwáchah yñhna, ñi jepahcap jñ. Вм peéh chãjat túutna, judíowã ñi wéheatdih wéhecannit ñi naáwáchah, páantjeh weemdíh ñi jepahcan niít', jwñ Maáh ã niijná caá", Isaías át niij daacáp tajñ.*

²² Pánihna, mácah wéheatna Dios ãihwãdih ã wéi enat júutat pínah nihcan caá. Ñi míc wáac juyúchah, caandíh jepahcannitboó mácah wéheatnadih joinít, Isaías ã daacátjidih náhninit, Diosdih ñi jepahcatji júb ã peéh chãjat pínahdih ñi jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, yeéb Jesúíhwãboó Dios naáwátdih ñi naóh yapanachah joinít, yeebdíh teo wáacnit, jepahcannitboodíh ã teo wáaccan niít.

²³ Míc wáac joinít, yeéb dawá mácah wéheatjñh ñi naáwáchah, bita jéihcannit, Jesúsdiñ jepahcannitboó waád joinít, "Queét mácah wéheatjñh naóhñit jenah joicánnitjeh caá", ñi niij jenah joibípna caá.

²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, yeéb Dios naáwátdih ñi naóh yapanachah joinít, Jesúsdiñ jepah jwñhcanni nin pah ã niij jenah joibípna caá: "Weém yéejni caá. Dios ninboó jumnit, wã jenah joyátdih jéih beedáni jumna, nitdihbut át jéihyanap taga", ã niij jenah joibípna caá. Páant niij jenah joinít, bódicha caj yoh ñajnit, "Dios, meém niñat jéihni, túini caá", niijnít, Jesúsdiñ ã jepahbipna caá.

Wáac joinít, túinijeh jummat

²⁶ Diosdih weñat túut niijná, míc wáac joinít, túinijeh chãjat caá náahap. Yeéb niñat ñi naáwáchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, niñat biícđih ñi niijcá bojoó. Túini Espíritu biquínadih ewat ã

---

* **14:21** Is 28.11-12

wāhuchah, Diosdih wēi ewat caá náahap. Biíhdih bohéatdih ā wāhuchah, naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espíritu ā jéihyanachah, caandíhbut naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espíritu ā wēpatjīh mácah wéheatjīh ā naáwáchah, jwúub túut nūm naáwát caá náahap. Pánihna, Túini Espíritu ded pah ā teo wáacachah, Jesúsdi h chah túi jenah joyát túut niijná, yeebdih naáwát caá náahap.

²⁷ Mácah wéheatjīh naáwíhna, chénewā, biíc peihcannitjeh biquínajeh ī naáwá naáh. Ī naáwát dih jwúub túut nūmníbut ā naáwá naáh, yeéb ni hat ñi beh joyát pínah niijná.

²⁸ Obohjeéhtih, mácah wéheatdih jwúub túut nūmní pínah wihcah, wáac jūnít dih ā naóhca bojo naáh. Caanjéh caolih diitboó Diosdih ā úbú naáh.

²⁹ Túini Espíritu ā teo wáacachah, Dios naáwát dih biquína ī naóh yapana naáh. Queét ī naóh yapanachah, joinítboodíh túi jenah joyát caá náahap, “¿Túini Espíritu ā naáwát túutni níit?” níj jéihyat túut niijná.

³⁰ Páant ā naáwáchahjeh, biíhdih Túini Espíritu ā naáwát túutuchah, jwíh naóhniboodíh yayát caá náahap, biíh jwuh ā naáwát pínah niijná.

³¹ Nihat biíc dih naóh yapacan, biquínajeh nihat naóh yapaat caá náahap, nihat míic wáac jūnítboó ī bohéat pínah, ī weñat pínah, chah ī túi jumat pínah niijná.

³² Túini Espírituboo ā naáwát túutuchah joiná, naóhni pínahboó “¿Débólih caá wā naóhbi, queéd dih wā túi teo wáacat túut niijná?” níj jenah joyát caá náahap.

³³ Páant níj jenah joiná, Dios ā náah yacat pah

táinijeh ñi naóh yapabipna caá.

Diosboó nihat Jesúíhwã míc wáacnitdih táinijeh ã chãjat tútat pah, yeebdíhbut biíc yoobó ã náah yacna caá.

34 Pánihna, míc wáacna, Dios ã wútatji pah ã weha mánadih jepahna, ñi weha mána yaádh laihcanjeh ã joí chãudã naáh.

35 Hábh joíhna, ñih munná jwúb juibínitjeh, ã weha mánadih ã hábh joyó naáh. Yaádhboó pánih wéhena, bita wáac júnít ã táí joí ñunnátdih ã yéjanachah, ã táican caá.

36 Yeéb míc wáacnit, ded pah ñi táí jumat pínahdih páant wã naáwátdih joíhcan, nindih ñi táí jenah joyó: Jesúíh táini doonádih yeébboó naóh waóhnit nihcan caá. Yeebjéh caandíh jepahnit nihcan caá. Pánih waóhnit nihcan, nihat biíh tútchinadih moón Jesúíhwã yeebdíh ã waáwáchah, ded pah ãpí chãjatdih náhninit, yeebbút biíc yoobó ñi chãjaá.

37 Ded “Weém Túini Espíritu ã wēpatjīh Dios naáwátdih naóh yapani caá. ã wēpatjīh weemdíh ãpí jéihyana caá”, niij jenah joiníboó “Dios ã wútatdih ded pah jwí míc wáacatdih Pablo yoobópdi ã naóh yapanap be”, ã niijí naáh.

38 Obohjeéhtih, wã naáwátdih ã joyáh bojochah, bita caandíhbut ã joyáh bojo naáh.

39 Pánihna, wã údwã panihnitá, Dios naáwátdih naóh yapaat tútat niijná, Túini Espíritu ã teo wáacat pínahdih búdí ñi úbú. “Mácah wéheatjīh ñi naóhca bojoó”, niijcát caá náahap.

40 Ñi jenah joyát pahjeh chãjcan, Dios ã wútat pah táinijeh chãjat caá náahap.

15

Jesús ã boo pud jũúwát

¹ Bũũ wã úudwã panihnitá, Jesúih dooná yeebdíh ded pah wã naáwátjidih wã jwúub náhniabipna caá. Caán doonádih jwíih jepahnit, bũubut jenah joinít ñi jamna caá.

² Caán doonádih ñi jepahachah, yeéb iiguípna benit déejidih Dios át túi ubup taga. Caán naáwátidih joí cádahcan, ãjeéh jamat túut niijná, Dios pebhboó ñi bejbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh cádahna, ñi jwíih jepahatji dedé pínah nihcan niít.

³ Weemdíh jéihyani doonádih yeebdíh wã jwúub naáwáp jĩ. Oboh jamni naáwátjeh nihcan caá. Dios ã niijátji pah biíc yoobó Jesucristo jwĩ yéejat jib át wun wũhup wut jĩ.*

⁴ Páant ã wunat túttimah, ãih báhahdih ì yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Dios ã niijátji pah, át jwúub boo pud jũúwup wut jĩ.*

⁵ Pánih boo pud jũóhniji, Pedrodih át jígohop wut jĩ.* Túttimah, ã bohénitjidihbut át jígohop wut jĩ.*

⁶ Túttimah, ãihwã quinientos chah ì míic wáac juyúchah, queédihbut át jwúub jígohop wut jĩ. Biquína queét ennitjiboó ì wunuchah yuhna, nihat bitaboó páantjeh ì báadh jwahna caá.

⁷ Túttimah, ã úud Santiagodih át jígohop wut jĩ. Pánih jígohnt, nihat ã naáwát túutnitdihbut át jígohop wut jĩ.

⁸ Pánih jígohniji jeáboó ã púuh laab béjat túttimah, yeejép wã chãj jwahuchah, wã jepahat pínah jãtih,

* **15:3** Is 53.5-12   * **15:4** Sal 16.8-10; Mt 12.40; Hch 2.24-32

* **15:5** Lc 24.34   * **15:5** Mt 28.16-17; Mr 16.14; Lc 24.36; Jn 20.19

weemdihbut ã jígohop jĩ. Páant ã jígohochahjeh, ã boo p̄ud jũúwát dih t̄ái jenah joinít, caandih wã jepahap jĩ.*

⁹ Jesúihwãdih tubit yeejép wã chãjachah yuhna, Jesús weemdih jígohnit, ãih doonádih ã naóh jibat túutap jĩ.*

¹⁰ Páant wã jumachah yuhna, Dios weemdih oinit, ãt jígah enep taga. Pánih jígah en túut n̄um̄nít, Jesúih t̄áini doonádih ã bohé jibat túutap jĩ. Pánihna, weemdih ã teo wáacatjidih b̄adí w̄ēnit, bita ã naáwát túutnit chah wã teona caá. Obohjeéhtih, wã w̄ēpatjĩhjah nihcan, T̄áini Espiritu ã teo wáacachah, Diosdih wã t̄ái teo w̄uhna caá.

¹¹ Weém, queét bita ã naáwát túutnitbut, jwiít nihat páant Jesúih doonádih jwĩ bohénachah, yeéboó ñi jepahap jĩ.

W̄annit ã jw̄úub boo p̄ud jũúwát

¹² Jesúih doonádih bohéna, ã jw̄úub boo p̄ud jũúwát dihbut jwĩpĩ bohéna caá. Obohjeéhtih, páant jwĩ bohénachah joinít, nihat yeéb Jesús dih jepahnit yuhna, ¿Dépanihna “Jwĩ boo p̄ud jũóhcan niít”, biqúina ñi niúj jenah joí?

¹³ Obohjeéhtih, boo p̄ud jũúwát ã wihcah nihna, Jesúsboó ãta boo p̄ud jũóhcan tagaá.

¹⁴ Jesús ã boo p̄ud jũóhcah nihna, ãih doonádih jwĩ bohéát, caandih ñi jepahatbut dedé pínah ãta nihcan tagaá.

¹⁵ Páant ã boo p̄ud jũóhcah nihna, Dioíh doonádih yee naóhnitjeh jwĩta jum taga. “Dios Jesucristodih ãt boonanap taga”, jwĩpĩ niúj bohéna caá. Obohjeéhtih, boo p̄ud jũúwát ã wihcah nihna, Jesús dih

* 15:8 Hch 9.3-6   * 15:9 Hch 8.3

Dios ãta booacan tagaá. Caandíh ã booacah nihna, yee naóhnit jwíta jum tagaá.

16 Boo pud jüúwát ã wihcah nihna, Jesús ãta boo pud jüóhcan tagaá.

17 ã boo pud jüóhcah nihna, caandíh ñi jepahachah yuhna, dedé pínah ãta nihcan tagaá. Yéejat jíb páantjeh yeebdíh ãta jum tagaá.

18 Páant ã boo pud jüóhcah nihna, Jesúihwã wunnit, iiguípna míicjeh ãta bej tagaá.

19 Pánihna, nin baácboó jum jwuhnit, Jesúsdi h jwí jepahachah, ã teo wáacachah yuhna, jwí wunat túttimah páantjeh bñadná, jwiítboó chah moh yéejnit jwíta jum taga.

20 Obohjeéhtih, Jesucristo yoobópdih ãt boo pud jüúwáp tají. Caán caá jwíih boo pud jüóhni. Caán boo pud jüóh waóhni ã jumachah, jwiít áihwãbut jwí boo pud jüóhbi pna caá.

21 Adán yéej chãj waóhna, ãt wun waáwáp tají. Obohjeéhtih, Jesucristoboó yéej chãjcan ni jumna, wunniji ãt boo pud jüóh waáwáp tají.

22 Adán yéej chãj waóhni, ã wunachah, jwiít ni hatbut yéej chãjnit, jwípí wunna caá. Obohjeéhtih, Jesúsboó ã boo pud jüóh waáwáchah, jwiít áihwãbut jwí boo pud jüóhbi pna caá.*

23 Nin pah ã jumna caá: Jesucristo ãt jwíih boo pud jüúwáp tají. Túttimah, caán ã jwúub dei jüúwáchah, jwiít áihwãbut jwí boo pud jüóhbi pna caá.

24 Túttimah, ni hat baác di h moón maáta ã wēpat di h, ni hat nemépwã ã wēpat di hbut yap yoh beedá nit, nin pah Jesús Dios di h ã ni új naóhbi pna

---

* 15:22 Ro 5.12-18

caá: “Dáa buca, Paá, weemdih ma chãjat tútatdih buu wã péana caá. Buu meemjéh caá wutni”, ã niijbípna caá.

25 Páant ã niiját pínah jãtih, Jesús páantjeh maáh ã jum jwuhah caá náahap, nihat Diosdih en jãihnitdih ã míic mao yap yohat pínah niijná.*

26 Páant ã yap yohochah, jwí jwúub wuncan niít.

27 Dios naáwátidih naóh yapani David nin pah ãt niij daacáp tají: “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Wã wúuh Jesucristo nihatdih yap yohnit, maáh ã jumchah, nihat caandih ã jephahbípna caá. Obohjeéhtih, weémboó chah maáh jumna, wã wúhdih wã jephahcan niít’, Dios ã niijná caá”, David ãt niij daacáp tají.*

28 Jesucristo nihatdih yap yoh péanit, ã lípdih “Dáa, buu nihat meemdih ã jephahna caá. Weembút meemdih jephahni caá”, Diosdih ã niijbípna caá. Pánihna, Dios chah maáh ã jumbípna caá.

29 Biquína yeéb Jesúsdi h jephah jwuhcan, ñi oinit Jesúhwã ã jummat peéh, ã mawachah ennit, nin pah ñi niij jenah joyóp be: “Jesúhwã jumna, boo pud júóhnit, Dios pebhboó ã bejbípna caá”, niij jenah joinít, queétdih jwúub eníhna, túat nuumnít, ñit daabáát túatup wut be. Obohjeéhtih, boo pud júúwát ã wihchah, páant ñita chãjcan tagaá.

30 Jesúh doonádih jwí naáwát peéh, jwiútdihbut ã mawat dée tobohna caá. Pánihna, “Wã boo pud júóhcan niít”, niij jenah joiná nihna, wãta naóh cádah tagaá.

31 Wã jéihna caá, yeó jáap jummat pah weemdih ã mao yohat dée tobohna caá. Obohjeéhtih, wã

* 15:25 Sal 110.1 * 15:27 Sal 8.6

naáwáchah joinít, yeéb ñi túut nuumátdih ennit, búdí wã wěina caá. Pánih wěinit, ã tobohochah yuhna, wã naóh cádahcan niít.

³² Nin Éfeso tútchidih dawá jiwã pah íjnit, Jesúih doonádih wã naáwát jíib, weemdíh ì mawíhip yuh jí. Pánihna, boo pud jűúwát ã wihcah, dedé pínah áta nihcan tagaá. Jwí boo pud jűóhcan, “Waícanjeh jwí wunat pínah jãtih, jwiít dih wěi babh jeémátjeh caá náahap”,* ãpí niiját pah yoobópdih áta jum taga. Obohjeéhtih jwí boo pud jűóhbipna caá.

³³ Yee naóhntidih ñi joyáh bojoó. “Yeejépwádih pej jumnit, biíc yoobó yeejép ñi jambipna caá”, bita ì niiját dih ñi túi náhninaá.

³⁴ Yeebdíh jwúub túi jenah joinít, yéej chãj cádahat caá náahap. Biquína ñijeéh jumnit Diosdih túi jéihcan, jwiít dih ã boo pud jűúwát tútat pínahdihbut jenah joicán, ã yéej chãjna caá. Páant ì chãjatdih yeebdíh tícat caá náahap.

Ded pah túttimah jwíh bácah ã jumt

³⁵ Biquína yeéb “Jwí jwúub boo pud jűóhbipna caá”, jwí niiját dih páantjeh beh joicán, nin pah ñi níj úbh joimí nacaá. ¿Ded pah wunnit ì jwúub boo pud jűóhbi? ¿Ded pah ñih bácah ã jumbi? ñi níj úbh joimí nacaá.

³⁶ Pánih úbh joiná, ñi túi jenah joicán caá. Momnidih ñi jenah joyoó. Jwí momochah, áih jih bóo chío ã wunuchahjeh, diítmant bóo ãpí chíih jűóhna caá. Á wuncah, áta chíih jűóhcan taga.

---

* 15:32 Is 22.13

37 Chíih jǎóhniboó jwĩ momnidih biíc yoobó nihcan caá. Pánihat dée jwĩ jwúub boo pud jǎúwúchah, jwĩih bácahbut mácah ã jumbipna caá.

38 Nihat jwĩ momni chíih jǎóhnit ded pah ã jumat pínahdih Diosboó át chājap taga. Biíhnajĩh jwĩ wid momochah, biíc pah jíghni míic ã chíih jǎóhcan niít.

39 Páant ã jumat dée nihat bácahnabut biíc yoobó nihcan caá. Cǎacwǎ, nǎñápwǎ, jwébehwǎ, quee-jwǎ nihat ĩih bácah mácah ã jumna caá.

40 Nihat jeáboó jumni, baácboó jumnibut biíc yoobó nihcan caá. Jeáboó jumni ã túyat mácah, baácboó jumni ã túyatbut mácah ã jumna caá.

41 Nihat jeáboó jumnibut biíc yoobó ã yeh iigcán caá. Yeóboó mácah, widhboó mácah, cúiwǎbut mácah ã yeh iigná caá. Cúiwǎ míicjehbut mácah ã yeh iigná caá.

42 Pánihna, momni mácah ã chíih jǎúwát pah, jwĩ wǎnuchah, ĩ yohni bácah jwúub boo pud jǎóhna, mácah ã jumbipna caá. Jwĩ wǎnuchah, jwĩih bácah ã moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jǎúwát túttimah, jwĩih jáap bácah ã jwúub moópcan niít.

43 Jwĩ wǎnuchah, jwĩih bácah ã túi jíghcan caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jǎúwúchah, túini ã jumbipna caá. Jwĩ wǎnuchah, jwĩih bácah wēpcanni caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jǎúwúchah, túi wēpni ã jumbipna caá.

44 Nin baácboó jwĩ jum jwǎhni bácah ã wǎnbipna caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jumni pínah bácah ã jwúub boo pud jǎóhbipna caá. Nin baácboó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios át wǎhup wat ĩi. Pánih wǎhna, biíh bácah ãjeéh jumat pínahdihbut ã wǎhbipna caá.

45 Dios naáwátdih daácni nin pah át niúj daacáp tajĩ: “Ã jwíih chãjni newédih Dios ãih bácahdih caolih jéyanachah, át caolih wáyap wut jĩ. Caán newé Adán át wūt jumap wut jĩ”, át niúj daacáp tajĩ.* Obohjeéhtih Jesucristo, Péeni Adán wūt jumnidih boonanit, ãih bácahdih Dios mácah át chãjap wut jĩ. Pánih caandih boonanit, jwiít dihbut ã boobipna caá, ã pebhboó ãjeéh jwĩ jummat pínah niijná.

46 Nin baácboó jwĩ jummat pínah bácahdih Dios át jwíih chãjap tajĩ. Túttimah, jeáboó ãjeéh jwĩ jummat pínah jáap bácahdihbut ã chãj wũhbirna caá.

47 Dios Adándih baácjĩh át chãjap wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoboodih jeámant át wah deyanap wut jĩ.

48 Jwiít nihat Adán jumena jumna, ãih bácah déedih jwĩ bíbohna caá. Jesucristoíhwã jumna, ãih jáap bácah déedih jwiítbut jwĩ bíbohbirna caá.

49 Bũu nin baácboó jum jwũhna, baácjĩh chãjni Adán pah jíghnit jwĩ jumna caá. Túttimah, jeáboó jumna, Jesús pah jíghnit jwĩ jumbipna caá.

50 Wã úudwã panihnitá, páant wã naáwátdih jenhah joinít, nindih ñi túi náhninaá: Nin baácboó jwĩ jum jwũhni bácah, yéejni jumna, Dios pebhboó yéejat wihcapna ã jéih jumcan níit. Moópni pínah jumna, Dios pebhboó moopát wihcapnabut ã jéih jumcan níit.

51 Jãtuh Dios ã jéihya jwũhca naáhdih bũu yeebdih wã naóhna caá. Nin wã naáwátdih ñi túi jenah joyoó: Jesucristo ã jwũub dei jũúwát pínah jãtuh, nihat jwiít ãihwã jwĩ wũncan níit. Obohjeéhtih, jwĩ wũnat túttimah, jwĩ wũn jwũhcah, biíc yoobó jwiít

---

* 15:45 Gn 2.7

nihatdih ã túut nuumbípna caá.

⁵² Biíc láa quíib pínah bojat pah jwĩ túut nuumát ã jumbipna caá. Péeni póojat nah ã yáanachah, jwiít nihat ãihwãdih Dios ã túut nuumbípna caá. ã yáanachahjeh, nihat ãihwã wunnitji jáap bácah jumnit ĩ jwúub boo pud jũóhbipna caá. ãihwã báadhnitdihbut ã túut nuumbípna caá.*

⁵³ Buu jumni bácah wunna, ã moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwiít dih ã túut nuumát túttimah, jwĩh jáap bácah jwúub wuncan, ã moópcan niít.

⁵⁴ Páant ã yapachah, Dios naáwãtdih naóh yapani Isaías nin pah ã niúj daacátji biíc yoobó ã yapbipna caá: “Dios nihatdih ãt yap yohop tagaá. Páant ã yap yohochah, ãihwã ĩ jwúub wuncan niít”, ãt niúj daacáp tajĩ.*

⁵⁵ Dios naáwãtdih naóh yapani Oseas nin pah ã niúj daacátjidihbut biíc yoobó ã yapbipna caá: “ĭwunat ã jwúub wihcan niít! Pánihna, buu jwĩ yéejat peéh wunatdih jwĩ úumcan caá”,* ã niúj daacátji pah jwiít ãihwã wëinit, jwĩ niijbípna caá.

⁵⁶ Moisésji ã wutatdih jéihna yahna, jwiít nihat jwĩpĩ túi jepahcan caá. Pánih jepahcan, “Weém yéejni caá”, jwĩ niúj jéihna caá. Páant jwĩ jummatdih jéihnit, jwĩ wunat túttimah, dedé yéejat peéh chãjatdih úumna, wunatdihbut jwĩpĩ úumna caá.

⁵⁷ Obohjeéhtih, Jesucristo wun wãhnnit, ã jwúub boo pud jũúwúchah, jwiít ãihwã iiguípna bejnit déeji jwúub boo pud jũóhnnit, Diosjeéh jummat túut niijná, ã pehbboó jwĩ bejbipna caá. Páant jwĩ

* 15:52 1Ts 4.15-17 * 15:54 Is 25.8 * 15:55 Os 13.14

jumat pínahdih jéihna, Diosdih búdí wēinit, “Túina caá”, jwĩpĩ niijná caá.

⁵⁸ Wã úudwã panihnitá, yeebdíh búdí oinit, nin pah wã naóhna caá: Jesúsdiñ ñi jepah cádahca bo-joó. Bitaboó yeebdíh yeenit, mácah ñi bohénachah yuhna, joyáh bojnit, yoobópdiñ Jesúh doonádiñ ñi túi jenah joyoó. Pániñ jenah joinít, “Diosdih jwĩ teo wãhat bũudní pínah nihcan caá”, niij jéihnit, ded pah ã chãjat tútatdih túi wēinit, ñi chãjaá.

16

Ded pah dinerodih wãhat

¹ Bũũ biíh naáwátidih yeebdíh wã naóhbiñna caá. Jerusalén tútchidih moón Jesúhwáidih teo wáacat pínah dinerodih ded pah ñi chãjat pínahdih wã naóhbiñna caá. Galacia baácidih moón Jesúhwã míic wáacnitdih nin pah wã chãjat tútat pah biíc yoobó ñi chãjaá.*

² Chooát yeó jáap jumat pah débóo dinero ñi wãhat pínahdih yeéb nihát ñi jwejepboó ñi ámohoó. Det ñi tewat jíib búdí bíbohnit, búdí ñi ámoho naáh. Det bainí bíbohnit, bainí ñi ámoho naáh. Pániñ ámohna, ñi pebhna wã juibínachah, queét moh yéejnitdih ñi wahní pínah dinerodih ñi bíbohbiñna caá.

³ Wã juibíát pínah játih, dinerodih ãb bejnit pínah neonáidihbut ñi ñíwií. Páant ñi ñíwichah, juibínit, Jerusaléndih moón Jesúhwã queétidih ñi túi jéihyat pínah niijná, wã daác wãhbiñna caá.

⁴ Weemdíhbut Dios ã wahachah, queét biícidih wã bejbipna caá. Obohjeéhtih, wã jéih jwuhcan caá.

---

* **16:1** Ro 15.25-26; 2Co 8-9

Pablo ã jib bejat pínah

⁵ Nin pah wã jib bejat pínahdih wã niíj jenah joiná caá: “Ninmant bejnit, Macedonia baácdih jumni tútchinadih jib bej péanit, Corinto tútchidih moón Jesúíhwã pebhna wã juibí bipna caá”, wã niíj jenah joiná caá.*

⁶ “Maatápdih íjeéh chão jwúhnit, mah noój ã yapat túttimah, biíh tútchina wã bejbipna caá. Pánih chãoníji wã yap bejat túut chãjachah, weemdíh í jéih teo wáac bipna caá”, wã niíj jenah joiná caá.

⁷ Pánihna, ñijeéh maatápdih jumíhna, Macedonia baácdih wã jib bejat túttimah ñi pebhboó wã juibí bipna caá. Butéh bejna, maátcanjeh wãta jéih jum tagaá. Dios ã náahachah, túi maatápdih ñijeéh wã chão jwúh bipna caá.

⁸ Obohjeéhtih, butéh nin Éfeso tútchiboó Pentecostés yeó jáapnadih páantjeh wã jum jwúh bipna caá.*

⁹ Ninboó dawá wã bohéatdih íjnit, í bohéat túutcah yuhna, Dios ã teo wáacatjíh búdí wã bohénachah, dawá joiná caá í chãjap. Pánihna, weemdíh íjeéh jummat caá náahap. Pánih jumnií Pentecostés túttimah, ñi pebhna wã bejbipna caá.*

¹⁰ Timoteo ñi pebhna ã juibínachah, ã náhni dahwacat pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Jwí Maáhdih teo wúhni wã jummat pah, caanbát Jesúsdihteo wúhni caá. Páant ã jumuchah, caandíh ñi túi en dawaá.*

¹¹ Caandíh yap yohcanjeh, yeéb nihadidih túi joyát caá náahap. Caandíh túi wéinit, wã jumapna

* **16:5** Hch 19.21   * **16:8** Lv 23.15-21; Dt 16.9-11   * **16:9** Hch

19.8-10   * **16:10** 1Co 4.17

ã jwúub jũúwát pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Caán, biíh Jesúíhwã biíc dih ã jwúub juyát pínahdih wã bidna caá.

¹² Apolosdih “Bita Jesúíhwã biíc dih Corinto tútchidih moón Jesúíhwãdih meembát enedih ma bejeé”, wã wēp niijíp yuh be. Obohjeéhtih, buu ã jéih bej jwuhcan caá. Túttimah, débólih ã bejihna, ã bejmi dée caá.

Pablo ã péé túyat tútat

¹³ Bita ã yéjeaat déedih yap yohat túut niijná, túi jenah joinít jumat caá náahap. Nemépwābut ã yéjeaat déedih úumcanjeh, yap yohat túut niijná, Jesúsdih ñi túi jenah joí cádahca bojoó.

¹⁴ Pánihna, oinit, bitadih túi chãjat caá náahap.

¹⁵ Wã úudwã panihnitá, nihat Acaya baác dih moón Jesúsdih ã jepahat pínah jãtih, Estéfanawã ã jepahatjidih ñi jéihna caá. Queét Jesúíhwãdih búdí ãpĩ teo wáacna caá.*

¹⁶ Pánih teo wáacnit jumna, ã naáwáchah, ñi túi jepahaá. Bita queét panihnit maáta, bita Jesúsdih teo wũhntidihbut túi jepahat caá náahap.

¹⁷ Yeéb Corintodih moondih búdí bidna wã chãjap be. Pánihna, ñi wahnit Estéfanas, Fortunato, Acaicojĩh ninna ã juyáchah, búdí wã weñep be.

¹⁸ Yeéb biíc dih jumna, yeebdih ãt weñanap tagaá. Biíc yoobó ninna joinít, weemdihbut ã weñanap be. Pánih teo wáacnitdih “Ñi túi chãjap be”, yeebdih niiját caá náahap.

¹⁹ Asia baác dih moón Jesúíhwã míic wáacnit yeebdih ã túyat túutna caá. Aquila, Priscilajĩh ãih muúboó míic wáacnit Jesúíhwãbut búdí ã túyat

---

* 16:15 1Co 1.16

túutna caá. “Jwĩ Maáh Jesúsjeéh ã túi jumũ naáh”,
niijnít, ã túyat túutna caá.*

²⁰ Nihat nin Éfeso tútchidih moón Jesúhwãbut
yeebdíh ã túyat túutna caá. Yeebút Jesús ã oyatjĩh
ñi túi míic mũbũ.

²¹ Bũũ nin péenibitdih weemjéh wã daácna caá.
Weembút yeebdíh búdí wã túyat túutna caá.

²² Ded jwĩ Maáhdih túi oicannidih Dios ã peéh
chãja naáh. Jwĩ Maáh Jesús waícanjeh ã jwũũb dei
jũũwũ naáh.

²³ Jwĩ Maáh Jesús yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca
naáh.

²⁴ Jesucristo ã oyatjĩh biícidih moon páh yeéb
nihatdih búdí wã oina caá.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

---

* **16:19** Hch 18.2

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2